

➔ Az előző oldalról „A VÖRÖS ÁLMOK”

Zil a '80-as évekből

tel. Klasszikus terepjárója, a szovjet hadsereg köveltényei szerint tervezett, legendás UAZ 469. Ennek civilizáltabb – keménytetővel, hosszított tengely-

Egy Volga a XXI. századból

távval és gazdagabb felszereltséggel, erősebb motorokkal – változatai a kínálatban a 3151/3153 néven szerepelnek. Magyarországon ezek a kőkemény „vas” terepjárók még mostanság is népszerűek a vadászok körében, rémületben tartva a magyar erdőállomány büszke vaddisznóit. Napjainkig népszerű típus maradt e sorozatból az orosz terepjáróipar könnyű terepjárója, a Lada Niva is. Kis méret, kemény stílus, ben-

Bárdos-híradó

➔ Több tantárgyból továbbjutottak diákjaink az OKTV-k második fordulójába. Matematikából GOMBKÖTŐ TAMÁS (11. a); informatikából SZEKERES PÉTER, ZOVITS ÁDÁM és HORVÁTH ADÁM (11. a.), németből ÁMON KATALIN és VARGA MÁTÉ JÁNOS (12. b) – közülük Varga a döntőbe jutott. Fizikából ZOVITS ÁDÁM (11. a), angol nyelvű ORBÁN ZITA, GOMBKÖTŐ TAMÁS, ZOVITS ÁDÁM (11. a) és FREISINGER ÁDÁM (12. a), spanyol nyelvből Ámon Katalin (12. b). Az eredményekről következő számunkban tudósítunk.

➔ A Váci Mihály-szavalóverseny megyei fordulójában 1. a Kölcsey-verseny megyei fordulójában 2., a „Nyelvünkben élünk” verseny megyei fordulójában 3. helyezést ért el KASSAY-FARKAS RÉKA (7. a).

➔ A „Cum scientia pro regione” nevű regionális történelmi verseny megosztott 2. helyezette VISZT ANIKÓ (12. b).

zinmotor jellemzi. A kívülről és felszereltségében (egy benzinmotor, csak összerékhajtás, semmi extra) szerepnek tűnő jóságot az oroszok úgy alkották meg, hogy vadabb terepen is megállja a helyét. Tartósságával és rátermettségével még ma is a közvetlen utak egyik királya, a rendőrség máig kedvelt cirkálómodellje.

De természetesen nemcsak a szovjet gépjárművek szolgálták a magyar autótulajdonosokat, hanem a Szovjetunió uralta államokban gyártott más autók-

modellek is, amelyek kultusza – az orosz típusokhoz hasonlóan – szabályos fetisizmusra emlékeztet. Ilyen volt néhai a román gyártmány, a Dacia, amely Renault-alapokon fektet, és legendás volt kényelméről, valamint arról hogy nem bír ki két hetet szerelő nélkül.

De nem mehetünk el szó nélkül a „kis füstösök”, azaz a NDK versenyzői mellett sem. A Trabant kellemes jelensége szint hozott az ötvenes évek végének monotonitására, mosolyt csalt az öt megpillantó járókelők arcára, viszont kellőképpen elvette a kedvünket a vele való autózástól a kissé kényelmetlen kormányváltó és a motor irtózatossága kipurogógája.

Szintén német területen készült a lényegesen nagyobb kényelmet nyújtó Wartburg, amelynek első – háromhengeres, négyütemű – modelljeiből a legtöbbit a lengyelek és a csehszlovákok után Magyaror-

➔ A Kazinczy-verseny megyei 1. helyezette ZSOMBOLYAI RÉKA (8. a).

➔ Az ÓÁTV angol nyelvi verseny megyei továbbjutója HAJLINGER BIANKA (8. a), a Pécsi Tudományegyetem angol versenyének országos 4. helyezette SZEMJONOV ALEXANDRA (9. a).

➔ Francia nyelvi verseny megyei 3. helyezette SZÜCS ÁGNES (9. a), 4. helyezette UDVARDI RAMÓNA (10. c osztály).

➔ A Kitaibel Pál-biológiaverseny megyei fordulóján 2. lett KORCSOK BEÁTA (10. a), s így a döntőbe jutott. MUDRI MÁRTA (10. b) 4. helyezést ért el.

➔ A Gordiusz matematikaverseny megyei 2. helyezette Gombkötő Tamás, 3. Zovits Ádám 4. Szeke-res Péter (11. a) és 5. helyezte SZEMES DOROTTYA, a 10. b osztály tanulója).

➔ A Varga Tamás-matematikaversenyen megyei 2. helyezte KISS JUDIT (7. a), 3. KRAMARICS ÁBEL (7. a).

➔ Az alsó tagozatosok a Bolyai matematikaver-

A KÜLÖN NEM JELZETT KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

szág importált. Érdekesként lehet megemlíteni, hogy a későbbi kétütemű, „kocka” kivételből a teljes gyártás során összesen 15 karosszériaváltozat készült. A belső, keletnémet piacra a kiskerekű készült fekete ajtókárpittal, hozzá sötétszürke üléshuzattal is, exportra pedig a nagyobb kerekű, világos belsővel gyár-

tott modellek készültek. A Wartburg a maga idejében megállta a helyét, azonban kétségtelen, hogy a négyütemű Zsigulikkal nem vette fel a versenyt.

Ma – egy kényelmes, bőrüléssel japán vagy autómata francia buszlimuzin ablakából – ugye megmosolyogjuk ezeket a matuzsálemekket? De aki egy kicsit jobban elmélyül az autóipar titkaiban, megtanulja becsülni az értékeiket. Nagyjából negyven évvel a megtervezésük és húsz-harminc évvel a gyártásuk után, ezeket még ma is tűrhető állapotban láthatjuk viszont. 1990 után nyugati autókhoz csak a társadalom előrelébb rétegei juthattak. Ezek az autók „nyugdíjas korbakban” a szegényebb társadalom életben maradásáról gondoskodtak. A mai csodákkal pedig csak akkor jogos az egybevetés, ha azok is kibírtak már 20-30 évet a „kiváló minőségű” magyar utakon.

CSIZSEK ÁDÁM

senyen szerepeltek kiemelkedően korosztályukban: WISZT ATTILA (5. a) 1., MOLNÁR ANETT (6. a) 3., KISS JUDIT (7. a) 1., BÖTTE TEKLA (8. a) 1., KOVÁCS KLAUDIA (8. b) 2. és LOCKER DOROTTYA (8. a) 3. helyezést ért el.

➔ Az országos történelem tantárgyi verseny megyei 2. helyezette MECSEKI CSABA, 3. NÉMEDI VARGA DÁVID (10. b). Valamennyi tanulóknak és felkészítő tanáraiknak gratulál a szerkesztőség.

➔ Iskolánk nyugalmazott matematikatanára, CSÓTI JENŐ tanár úr március 15-én a Magyar Köztársaság bronz érdemkeresztjében részesült. Ezúton gratulálunk ehhez, és jó egészséget kívánunk neki!

➔ Március 19.: a 9–10. évfolyamos tanulók tanulmányi kirándulása Angliába.

➔ Március 23.: A holokausztra emlékezve a Sors-talanság című film kollektív megtekintése a moziban.

➔ Ápr. 15–16.: A Diákbiológus és -környezetvédő Napokon tanítványaink emlékkiállítását névadónkól, Bárdos Lászlórol, továbbá Trefort-előadások.

à la bárdos

XVIII. ÉVF. 1-2. SZÁM 2005. JANUÁR-FEBRUÁR

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ GIMNÁZIUM ÉLMÉNYMAGAZINJA. MEGJELNIK KÉTHAVONTA

A tolvajok, rendőrök és őrző-védők esete

A szokásos színvonal és érdeklődés jellemezte diszkrét még tartott a böjtbe csúszott farsangi bálunkon, miközben néhány enyveskező fiatalember meglovasította az egyik alagsori informatikatelemből a gimnázium legkorszerűbb számítástechnikai berendezéseinek jelentős részét. Tényfeltáráriporterünk, ha nem is az elkövetők, de legalább az események nyomába eredt.

A betöréses lopás ténye csak február 21-én, hétfőn reggel tudódott ki, amikor Árkai Tamás tanár úr a 12-es teremben – felszerelés hiányában – nem tudta megkezdni a számítástechnika órát. Az otthagyott egerek és billentyűzetek zsinórainak a levegőben fityegtek. A rendőrség értesítése után felfegyverzett egyenruhások szállták meg az iskolát, akik – mivel forró nyomot nem találtak – Erzsébet néni legújabb büszkeségével, a forró és finom feketekávéval vigasztalódtak. Két napig a folyosón terjedtek a hírek, lényegében mindenki mindent tudott, ám érdemi információval csak egy-két bennfentes szolgált. Bár elvileg péntek 14 óra és hétfő reggel 7 óra között a betörés bármikor megtörténhetett, egyre inkább sikeres pénzügyi farsangi bálunk vált a legvalószínűbb időponttá. Ezt a feltételezést két tanuló beszámolója is alátámasztotta, akik 8 óra körül a közeli ábecéből tértek vissza, és a töksötét udvaron láttak mozgást és pakolást, de azt hitték, a takarítónők viszik ki a szemétket, és akkor még semmi gonoszságra nem gondoltak. A farsangi bál éktelen hangzavara valóban kiváló háttér lehetett, és különösen az este nyolc óra környéke, amikor a kismagiszta már elmentek. Azon kevesek, akik továbbra is a bálon maradtak, szinte mind kitartottak záróráig.

A Bárdos 1997-ben – sok más középiskolához hasonlóan – kényszerűségből azért vezette be a szakképzést, hogy a szűkös fenntartói finanszírozás mellett egyéb anyagi forrásokhoz is hozzájusson. Most már tudjuk, hogy ennek a közeljövőben vége szakad, mert a szakképzés a fenntartó akaratából megszűnik. Különösen nagyra becsülhetjük az eltulajdonított tárgyak értékét és a vesztesség mértékét, ha figyelembe vesszük, hogy ezeket az eszközöket a legutóbbi – ha nem a legutolsó... – jelentős szakképzési támogatásból vásárolta tavaly novemberben a gimnázium. Az ellopott öt péccé, négy monitor és egy laptop beszerzési ára kb. 3,5 millió forint volt, pillanatnyi értéke kb. 3 millió, feketepiaci ára kb. 2-2,5 millió. Az igényes cuccokból persze maradt még iskolánkban, és az elkövetők professzionizmusát tekint-

ve felmerül a kérdés, hogy miért érték be ennyivel. Nem fért több a nejlonszakba? esetleg a lopáshoz használt gépjárműbe? Vagy észrevették, hogy meglátták őket? Hogy történhetett? – azóta is mindenki ezt kérdezi.

Hazánkban néhány évtizede rengeteg lopás történik, ez a szocializmus öröksége, de régen elsősorban a munkahelyről, és egyszerre kisebb értékeket tulajdonítottunk el. Jelentős magánvagyonok kevésbé voltak, így az ellene elkövetett bűncselekmények sem voltak annyira jellemzőek. Elsősorban a magán- és köztulajdon kárára elkövetett, ismertté vált bűncselekmények száma emelkedett a rendszerváltás óta. Hogy ez alól városunk és iskolánk sem kivétel, azt az elmúlt években történt sorozatos lopások egyértelműen jeleztek. De azok szinte minden esetben olyan magántulaj-

A MONTÁZST PAPP MÁRTON KÉSZÍTETTE

donok ellen irányultak, amelyeket – ha betarta(t)nánk a házirendet –, nem hordhatnánk magunkkal (magunkon) az iskolába. Most viszont a korszerű, minőségi oktatás szempontjából fontos és nehezen pótolható köztulajdon tűnt el.

„TOLVAJOK ÉS RENDŐRÖK...” FOLYTATÁS ➔ 5

A biológia szerelmese

Mit hiányolnak a diákok napjaink À La Bárdosából? – kérdeztük az utóbbi időkben olvasóinktól. Szinte egyhangú volt a válasz: a már-már elfelejtett tanárokat. Mostani alanyunk szinte minden diákot tanít, és vele a beszélgetés a diákbiológus napok miatt is aktuális. – MIKULA IUDIKÓ és SZABÓ RENÁTA interjúja

À LA BÁRDOS: – Mikor kezdett el érdeklődni a biológia iránt?

SÓPOWNÉ BALOGH ELVIRA: – Mondhatjuk, hogy már egész kis koromban. Nagyon szerettem az állatokat, mindig hazavittem sérült macskákat, kutyákat, neveltem kis rókát. Később állatorvos szerettem volna lenni, de végül mégis a tanári pályán kötöttem ki, amit egyáltalán nem bánok. A természet, az állatok szeretete máig megmaradt, jelenleg egy kutyám és két

„SÓPOWNÉ-INTERJÚ...” FOLYTATÁS ➔ 4

Ajánló

3 A countryzenész énektanárőr
Kocsis Melinda tanárőr másik énjéről készített interjút MIKULA ILDIKÓ

7

A Bárdos acélbikája
SCHWEININGER PÉTER egy háromszoros ifjúsági magyar bajnok cselgáncsozóval beszélgett, aki az iskolapadban szerencsére békésebb, mint a tatamin

13 „Fel, fel, vitézek a csatára...”

KASZÁN ÁBEL tesztelte a magyar stratégiai szoftvert, amit az OM megvásárolt, hogy a homo sapiens kihálása után a homo ludens is megismerje a magyar történelmet

15–16

A vörös álmok
A szocialista autógyártás történetét két részletben dolgozza fel CSIZSEK ADÁM. Az első rész a szovjet és keletnémet típusokról szól

11 Vásárolni, vásárolgatni

Frankó Kálmán tolla ezúttal is kegyetlenül őszintének bizonyult

„Ahol érdemes élni...”

ATAVASZ első igazi napján verőfénytanyes napsütésben a fúruhoz indultam kocogni. Korai madarak csipogtak, de főtnt a hegyen még mindent hó borított. A korai időpont ellenére már tömeges érkeztek – elsősorban autóval. A lépcsőt jeges hó borította, azon lehetetlen volt feljutni, a hosszabb utat pedig csak néhány turista választotta.

A madárszobor környéki meredélyen sem olvadt meg a jég. A bakancsosok előnyben voltak, a többiek fenéken csúszva készítették fényképeket kis műanyag gépekkel. „A János-hegyen már nincs hó!” – elégedetlenkedett az egyik kiránduló, „a budai hegyekben mindenütt van térerőr” – interpellált egy másik. Távlabbb tízóraihoz az asztal köré telepedett egy társaság, a funkcionális analabéta apuka cigivel a szájában „valaki idezélt az izéjével”-verbális kísérettel igyekezett letakarítani a padot. Vi-

Varga Máté János beszámolója Az utolsó Bárdos-farsangom

KÉTEZER-ÖT február tizenhetcadi-ka majdnem teljesen átlagos péntekje volt kispolgári életemnek. Magamhoz vettem 270 percnyi műveltségi fejadagomat, majd egy jó adag pörköltet kenyérral az ebédlőben. A verré váló hungarikum elfogyasztása után, útban hazafelé már a délutánt terveztem. „Na, most vagy tanulok hétfőre, vagy alszom egy hatalmasat, vagy.” – körülbelül ilyen lehetőségek merültek fel bennem, miközben szakadatlanul evic-kéltem virágzó megyeszékhelyünk Al-pokat megszegyenítő hótörténeti közt. Aztán, isteni sugallatra tán, a zsebem-hez kaptam. Kicsi, gyűrött papírfecnit halásztam elő belőle, egyik oldalán ne-vennel és osztályommal, a másikon pedig második otthonom pecsétjével. Délutánom megmentőjét, iskolánk ki tudja, hányadik farsangi bulijára szóló belépőmet.

Fél ötkor szinte új emberként indultam el hazulról. Mert bizony akad még olyan őskövület, aki szereti az iskolai bulikat. Jó, megértem, valóban akadnak trendibb, hangosabb, pörgősebb szórakozóhelyek is, mint a Bárdos aulája. Nyilván sokkal izgibb bőrdzsekikétméteres kidobókkel ellenkezni, mint a szabadidejük egy részét feláldozó felügyelőtanárokkal szemtelenkedni. Sokkal menőbb tizezrekért kockélt szürcsölni a bápultnál, mint anyukák által készített süteményt rágeszálni aprópénzért az ebédlőasztalok átrendezé-sével rögtönzőtt, a gyerekek osztály-pénzét gyarapító büfében. Sokkal izga-

jobb vérbeli, „gyakorlott” partiarokkál flörtölni, mint a szemüveges Pistikével-Julikával csörögni. Valószínűleg a szín-padi leszbisó és az aktuális magnóhan-gú médiasztár haknija is érdekesebb, mint pár diákárs szívvel-lélekkel bar-kácsolt jelmezőnek megtekintése. Sőt,

FOTÓ: CSIZSEK ADÁM

itt arra is kevesebb az esély, hogy tu-ningolt fehér lovon betoppan a viva-plusz valamelyik tinibálvány műsorve-zetője, és a legbelemenősebb csajzík-pasik bekerülnek a Táncreakcióba. Aki gátlásait ledobva akar kivetkőzni a „tu-dásalapú társadalom” által rákényszé-rített jókisfiú-jókislány imidzséből, az valóban jobban megtalálja a számítá-sát egy csillogó-villogó, dübörgő, füst-ködös agysejtkohóban. Azonban az is-kolai rendezvényeknek, különösen a farsangi bulinak, nem is célja a „nagy-üzemi” diszkókkal konkurálni.

testék, még füstköd is), volt különösen ötletes büfé széles és minőségi válasz-tékkal és baráti árákkal a 11.a osztály jövőtáblól. Az is dicséretes, hogy nem merült feledésbe a rendezvény farsan-gi jellege; a jelmezversenyen a legkiseb-bektől a legnagyobbakig számos csa-pat képviseltette magát. A jelmezkaval-

A büfé kitűnő volt, szokatlan, de szolid árákkal

kádban láhattunk frappáns (pl. csavar-húzó szó szerint), grandiózus (a zene és a zene története), illetve igazán közös-ségteremtő, kedves (kukac) ötleteket is – legutóbbi talán kaphatott volna na-gyobb tapsot is. Bevallom, arra már nem emlékszem, hogy ki nyerte meg a maskarák vetélkedőjét; annál jobban viszont a színvonalas személyi és technikai háttérü konferálására. Összességé-ben: aki eljött, az a beruházott száz (!) forintjáért rendkívül jó léggörű, színvo-nalas programokkal tarkított hosszú délutánt tölthetett el az öt órára szolid dizsív avanszált alma mater falai közt.

Már aki eljött. Hiszen az iskolai bulik konstans fő hiányossága egyáltalán

– **A SZERK.** –

À LA BÁRDOS 2005. január-február

A vörös álmok

avagy a szocialista autóipar gyöngyszemei (1.)

A rendszerváltás előtt a nyugati, nagy hírnevű márkákból csak elenyésző számú áramlott be kis hazánkba. De nem is volt ez baj. Hisz az emberek szegények voltak, nekik nem a német és francia autók számítottak álomverdának, hanem minden olyan jármű, aminek van négy kereke meg egy motorja. A szovjet rabigában pedig nem is volt üdvözítőbb érzés, mint egy csillogó-villogó szoci járgány birtoklása. Bár még most is számtalan ilyen autó áll hű gazdája szolgálatában, sokan lenézik őket, pedig ha jobban odafigyelnénk, látnánk, hogy ezek az autók már bizony több évtizede teljesítik szolgálatukat, ellentétben a manapság készülő, és csak a garanciaidő lejártáig tartó metálfényes, léggondis, fullos-bőrös járgányokkal.

A járművek típuszámozását a volt Szovjetunió-ban állami szabvány írta elő. A legelső szám a gépkocsi nagyságát jelöli: 1. kisautó, pl. Tavria vagy Oka; 2. közepes autó, mint a Ladák; 3. nagy autók, pl. Volga, 4. luxusautó (Csajka és a Zil).

Haladjunk is sorban. A legkisebb autó, a szovjet Smart az akkori Zaporozsec, azaz a ZAZ volt. Kis mé-retével, kellemes bumfordiságával, ritkaságszámba menő, gyermekes csúnyságával sokak szívbe be-lopta magát. Ki gondolná, hogy ez a „jelentéktelen” autó hordoz némi inycsenéget is. A járgányt ugyanis nem egy szokványos soros négyhengeres motor, hanem egy V4-es erőforrás hajtotta, amit csak egy-két más autógyár alkalmazott. A kis farmotoros ugyan fürge jószág volt, de csekély mérete és nem túlságosan jó kihasználhatósága miatt nem örvendhetett nagy sikernek. Manapság Tavria néven látnak napvilágot a Zaporozsec utódai.

Minden kétséget kizárva a legsikeresebb, legjobb, legfényesebb utat bejárt „vörös” típus a Lada volt. A nálunk még mostanság is oly gyakran feltűnő márka története 1966-ban indult. Ekkor határozták el ugyan-is a Szovjetunióban, hogy egy olyan autógyárat kell az akkori ügynevezett „népgazdaság” termelésébe állítani, mely alkalmas a hatalmas területű és több száz milliós lakosságú ország és régió személygépkocsi-ellátottságának érezhető növelésére. Az oroszok a sikeres olasz autómárkát, a FIAT-ot hívták segítségül. A FIAT konzern alá is írta a megállapodást a szovjet

MAGYAR BECENEVE ZÁPÓRIJÓSKA VOLT

kormányval egy autógyár felépítésére, felszerszámozásához, beüzemeléséhez. A gyár felépült, az üzemnek otthont adó várost pedig stílszerűen nevezték el:

À LA BÁRDOS 2005. január-február

Zil 114: amerikai hangulat a pártelitnek

Palmiro Togliatti olasz kommunista vezetőről. A gyárral együtt az 1965-ös Év Autója címet kiérdemelt 124-es modell gyártási lehetőségét is eladták a szovjeteknek. A tervek szerint évente 660 000 darab gépkocsi gyártására készült a Volga-parti gyár. Magyarországra 1971 áprilisától érkeztek ezek az autók a KGST keretében, azaz Rába traktorokat és Ikarusz buszokat szállítottunk értük. Az „ezerkettes” kezdeti sikereit csak nő-

Az 1971. áprilisban Magyarországra érkezett első Zsiguli
FOTÓ: NAGY TAMÁS (2004. MÁRCIUS 19.)

velni tudta a „cigánymerciként” ismert ezerötös, a „vasorrúnak” hívták ezerhatos, valamint a még ma is

Szocialista idill az olajválság előtt az ezerötös Ladával

népszerűségnek örvendő „kocka Ladák” és Szamarák. A sikertörténetet innentől pedig már mindenki kívülről fújja: az 1976-ig Zsiguli néven ismert járművek státuszszimbólummá váltak Kelet-Európában. A szocialista táborban ez volt az elérhető álom legfelső foka, az itteni Mercedes és BMW. Még ma is rengeteg embernek megható pillanatokat.

Bármily furcsán hangzik, létezett orosz prémiumautó is. Még Sztálin elvtárs uralma alatt, az első öt-éves terv keretein belül, 1930-ban alapították a GAZ- gyárat, melynek Volga modelljei a párthierarchiában közvetlenül a reprezentatív ZISZ/ZIL-ek alá voltak rangsorolva. Termékpalettájának gerincét még ma is a Volga 24-esként 1968-ban debütáló limuzin fo-

lyamatosan továbbfejlesztett (új orr-részek, Toyota-motorok) változatai adják. Ez mutatja a márka keleti népszerűségét, és azt, hogy nem is biztos, hogy fel-tétlenül minden rossz, ami orosz.

A legismertebb Volga-arculat

A csúcskategóriát, a luxust, a fényt, a csillogást régen a Csajka, később a Zil képviselte. Ez a típus teszteltette meg azt a luxust, amit Amerikában a Lincoln teremtett meg limuzinjával. A nagy, nyolchengeres motorral szerelt Zileket a Szovjetunió magas rangú vezetőinek tartották fenn. Éppen ezért évente csu-

A Csajka volt az igazi „nagy, fekete autó”

pán néhány darabot gyártottak belőlük. A Zilek legnagyobbika, a legendás 114-es példány volt, amelyet 1967-től 1978-ig gyártottak. 7 személy befogadására volt képes, belül puha bőr borította. Felszerelték elektromos ablakemelőlvel, elektromos tükrökkel, klímával és központi zárral is. A 3,2 tonnás autót egy V8-as 315 lóerős motor hajtotta. Érdekes, hogy az erősen bíralt szovjet ipar képes volt lé-pést tartani az amerikai-akkal. 1978-tól pedig a 4104-es mo-dell készített ugyanezzel

a V8-as motorral, máig változatlan formá-ban és műszaki tartalommal. De jövőre talán megér-kezik az öttonnás, páncélozott, benzinbefecskende-zős utód, a 4112.

Szintén a Volga folyó mentén, Uljanovszkban ta-lálható az UAZ, terepjárársra és mostoha használati körülményekre alkalmas járműveket készítő, 1941-ben alapított gyár biztos háttérrel és növekvő kereslet-„A VÖRÖS ÁLMOK” FOLYTATÁS... ➤ 16

➡ A címlaldról „A BIOLÓGIA SZERELMESE”

macskám van, szabadidőmben szívesen járok túrázni. Ikerfiamat is „megfertőttem” ezzel egy kicsit.

– **Hogyan került a tanárnő a Bárdosba?**

– Székesfehérvári vagyok, ott tanítottam egy gimnáziumban. Férjem miatt, aki tatai, ide költöztünk. '93 őszétől a Bárdosban és a Päch Antalban is tanítottam féllásban, és '94-től vagyok teljes állásban ennek az iskolának a tanára.

Vajon mit rejt a táská?

– **Vannak olyan eredményei, melyekre büszke?**

– Igen, a Herman Ottó országos versenyen 5., a Kitaibel országos versenyen 6. és 14., a biológia OKTV-n 13. és 17. helyet érték el diákjaim. A diákbiológus napokon is mindig szép helyezéseket érünk el.

– **A diákbiológus napokat mióta szervezi ön?**

– Kezdetben Hidegnyé Kovács Erzsébet tanárnővel rendeztük, de mióta ő elment, rám maradt a szervezőmunka koordinálása... Ez egy hosszú szervezési folyamat, ami már szeptemberben elkezdődik.

Két kislával a természetben

Két kiskutyájával a kertben

– **Az előadókat, az előadások témáit hogyan választják ki?**

– Egy felmérést végzek a diákok körében, hogy mi érdekli őket, és igyekszem eszerint összeállítani a programot. Próbálok aktuális kérdések közül választani: például az idén jön Gallé László ökológus, aki környezetvédelmi problémákról, globalizációval kapcsolatos környezetkárosodásokról tart előadást; valamint egy doppingszakértő is, aki az olimpiai botrányokkal kapcsolatosan is fog beszélni. Nekem a genetika a kedvenc témám, de idén sajnos nem lesz ilyen előadás, mivel két éve már volt. Szerintem rendkívül színes programot sikerült összeállítani, mindenki találhat magának tetszőt. Az előadások mellett alternatív programok is lesznek, mint például a gyógyteaház. Ez a rendezvény nagyon jó alkalmat nyújt arra, hogy a biológia szépségeit is felfedezzék a diákok, hiszen órán sajnos nem jut idő ezekkel a témákkal foglalkozni.

– **Vannak a versenyen visszatérő vendégek?**

– Természetesen több diák, iskola is van, akik évek óta részt vesznek, sőt volt több olyan év, mikor külföldről (Szlovéniából, Németországból, Erdélyből) is érkeztek. Idén Székelyudvarhelyről és Szlovákiából várunk vendégeket, valamint folyamatban van, hogy a németországi cserekapcsolat révén is jöjjen előadó. Minden alkalommal próbálunk a szakmaiságtól picit távolabb álló előadót hívni, amely helyi lakosokat is a nézőtér soraiba ültet. Ilyen volt például két évvel ezelőtt Erős Zsolté a Mount-Everest-i expedícióról. Igyekszünk az önmagunk által magásra állított mércét egy picivel mindig túllépni, remélem, hogy így lesz ez most is.

– **A rendezvény alatt még sokat kell szerveznie?**

– Szerencsére nem sokat... A kollégák sokat segítenek, minden témának van egy felelőse, aki az esetleg felmerülő problémákat orvosolja, és az iskola diákjai is aktívan közreműködnek, a zavartalan lebonyolításban.

– **Az iskolából hány tanuló szerepel?**

– Körülbelül hat, de ez még változhat, aszerint, hogy elkészülnek-e időben a kiselőadásokkal. Remélem, hogy jól fognak szerepelni.

– **Kikből áll a zsűri?**

– A zsűritagok között középiskolai és egyetemi tanárok valamint környezetvédelmi szakemberek szerepelnek. Sajnos Hlavay József, aki évek óta a zsűri elnöke volt, nemrégiben meghalt. A zsűri feladata, hogy a versenyzőknek kérdéseket tegyen fel az előadás után, amiből kiderül az, hogy mennyire önállóan dolgoztak. Fontos, hogy az előadást egy hosszabb kutatómunka előzze meg, hogy a diák a témát a lehető legalaposabban tanulmányozza. Remélem, a biológusnap nem csak a versenyzők, hanem a látogatók számára is élményt nyújt majd.

VIII. DIÁKBIOLÓGUS ÉS -KÖRNYEZETVÉDŐ NAPOK

PROGRAM:

2005. április 15. (péntek)

^{9⁰⁰} Köszöntőt mond: Sándor János, a Bárdos László Gimnázium igazgatója.

^{9¹⁰} A rendezvény megnyitása.

^{9³⁰} Dr. Gallé László ökológus (Szegedi Tudományegyetem Ökológia Tanszék) előadása: Környezeti, természeti problémák – a kutatók felelőssége.

^{10⁴⁵} Előd László kiállítása: A mélytenger titkai, Szirmai Andrásné Baláhazy Mária (a Magyar Rovartani Társaság tagja) kiállítása és előadása: Trópusi lepkék és rovarok, Szarmody Zsolt: Erdő – sebek című kiállítása. A délelőtti folyamán: hajdani tanítványai névadónkra emlékeznek tárgykiállításal.

^{11⁰⁰} Diákelőadások két szekcióban (8-8 előadás), Sándor Csaba (EMLA Egyesület projektmenedzser, P. O. P. iskola) előadása: A Szerves Perzisztens Szennyezőanyagok.

^{12³⁰} Ebéd.

^{13³⁰} Dr. Frenki Róbert (doppingszakértő, TE) előadása: Az élsport fényei és árnyai.

^{14²⁰} Diákelőadások a két szekcióban (8-8 előadás).

^{15⁰⁰} Fakultatív program: kirándulás az RWE Umwelt Rt. üzemebe.

Kovács József (környezetvédelmi szakértő) előadása: A hobby állattartás.

^{17³⁰} Molnár Attila (tengerbiológus) előadása: Tudományos filmmezés az Antarktison.

^{18⁵⁰} Vacsora és ismerkedési est.

2005. április 16. (szombat)

^{7³⁰} Reggeli.

^{8⁰⁰} Sebastyén György (A Föld gyermekeiért Alapítvány munkatársának) előadása: Éhezés a XXI. században, HÍD-hálózat a környezeti nevelésért. Pedagógus civil hálózatépítő konferencia.

^{8⁴⁵} Diákelőadások a két szekcióban (8-8 előadás).

^{10³⁰} Dr. Csermely Péter (biokémikus, a SOTE Vegytani Molekuláris Biológiai és Patológiai Intézetének professzora) előadása: Hogyan segít a hálózatok tudománya sejtjeink, életünk és a társadalom stabilizálásában?

^{12⁰⁰} Zárás, díjkiosztás, ^{12⁴⁵} ebéd.

Behálózva

ÚGY ŐT-HAT évvel ezelőtt, amikor először nyílt lehetőségek szőrfőzni – a neten –, ambivalens érzésekkel ültem le a számítógép elé. Egyrészt aggódtam, mert tudtam, bármikor kereshet valaki telefonon, nem fog elérni. Másrészt izgalommal vártam azt a pillanatot, amikor a keresés – akkoriban még szörcs – gombra kattinthatok. Aztán észre sem vettem, s egy pillanat alatt csattantak lábamon az internet béklyói. Begubóztam a forgószékembe, s forgott velem a világ, miközben az a bizonyos földgömb szintén pörögni kezdett a képernyőn. S én kerestem, cseteltem, emileztem, egyszóval élveztem az új rendszer adottságait, lehetőségeit. Nem lettem függő – ugye, nem?! –, de azért stabilan függtem a szerven. Akkoriban persze még lassan űzték az ipart, így például ritka esemény volt, hogy az asztalon egynél több szájt volt megnyitva. Hiszen jó esetben majdnem fél órába telt, mire lejött egy empéhárom. Egy album egy erős éjszakát jelentett. A film tabu téma volt. Akkoriban az minimum egy életre szóló élmény lett jelentett volna. Így hát a „lassan, de biztosan” elv alapján vártam.

Egy-két-há... év múlva megjelent a széles sáv, megnőtt a sebesség, körülbelül 2 perc/mp3-ra. Ezzel már nyugodtan lehetett vadulni, mint állat, mert igazából nem voltak határok. Úgy érzem, ekkoriban egyesültem az internettel testben és lélekben egyaránt. Elkedtem függni tőle és viszont – tudniillik, ha nem fizették be, kikapcsolták. Most persze sokan megvettnek emiatt, de higgyék el, az internet a világ egyik legnagyobb jelensége. A 21. század legnagyobb paradigmatátlásainak egyike. A legeslegek netovábbja.

Nos, mielőtt túlzásokba esnék, átcsuszsanok az érzelmektől mentes tényfeltárás mezejére. A világháló számos előnye mellett – amelyeket, gondolom, nem szükséges felsorolni – ott rejtőzik a mumus is. Akik esetleg nem tudnák, arról a mumusról van szó, aki kifinomult módszerekkel kényszeríti a fejlődésben lévő gyermeket, hogy alvás helyett 24 órát cseteljen egy nap – s ezáltal kétes összetételű, s törekvő fiatalokkal ismerkedjen meg-; könnyes szemű nagymamákról szóló oldalak helyett a közérkölcstől jobban megbotrányozható tartalommal bíró szájtokat vizsgálson, s minden pénzét különféle adattárolókra költsen – abból kifolyólag, hogy a temérdek letöltött fájl nincs is hová letölteni. Aki a hálózat csapdjába esik, nagyon nehezen tud kiszabadulni.

Napjaink informatikai társadalmában igen nehéz megítélni az internet szerepét és hatásait. Elsődleges szerepe természetesen az információáramlásban van. Manapság szinte nincs olyan téma, amelyre ne lehetne rákeresni a több trilliónyi szájtton. Csak ül az ember az óriási gépezet előtt, amely egyre jobban hatalmába keríti. S végül magával ragadja a mindent elsöpítő tudás- és információáradat. Bájtok milliárdjai veszik körül a zsongó rengetegben, képek, videók és egyéb formátumok formájában. Elektronikus levelek röpködnek a feje fölött, internetes újságok suhogása hallik a közelben, zörgőve-ropogva kattognak a keresők a távolban, a fórumok és csetprogramok pedig roskadoznak az üzenetekről a lába alatt, s már-már összeomlani látszanak. Csodálatos világ ez – az internet világa. A huszonegyedik század világa.

PAPP MÁRTON

Magyar stratégiai szoftver „Fel, fel, vitézek a csatára...”

Az 1848 című stratégiai játékprogram hiánypótló mű, hazai kötődésű stratégiai program, melyben nem távoli nemzeteket, hanem a környező népek seregeit mérsárolhatjuk le. Ennél azért egy kicsit több: kisebb hibáktól eltekintve élvezhető játék, melynek köszönhetően csont nélkül ötös lehet a történelemdolgozat, és még azt is megtanulhatjuk, hogy hol van Kézdivásárhely.

Azért is „történelmi” jelentőségű e program, mert, mint azt bizonyára sokan tudják, a modern piíff-puff, csítt-csátt, durr-durr játékokból Magyarország mindig kimaradt. Aki tehát megfelelő minőségű, hazai színhelyű játékot tud készíteni, eleve óriási előnnyel indul. Az 1848 pedig ilyen, ráadásul úgy lehet mellé csempészni az oktató szót, hogy attól nem akarunk rögtön apácákra lövöldözni templomtornyokból.

Valljuk csak be: Ki ne gondolkodott volna el azon, ki ne szeretné kipróbálni, mire jutott volna például Klapka, Görgey vagy Bem – ha nem avatkozik közbe az orosz birodalom? Vajon könnyű volt-e megállítani Jellasics seregeit Pákozdnál? Volt-e vajon esélye Mógának győzelmet aratni Schwechatnál és eljutni Bécsig? Igaza volt-e Görgeynek, hogy először meghátrált Windschgrätz túlerőben lévő serege elől, vagy győzött volna, ha felveszi a harcot? Elkerülhető lett volna Világos, vagy Arad?

Ezekre a kérdésekre most már mi magunk is – legalábbis virtuálisan – könnyedén választ adhatunk. Hiszen amikor egy stratégiai játék alatt a „Kossuth Lajos azt üzenté...” kezdetű dal szól, az azért mégiscsak más. Mint ahogy az is szokatlan, hogy a hadvezérek nem Hannibálnak, hanem Dembinszkynek, meg Görgeynek hívják. Az 1848 című játék varázsa pedig éppen ebben rejlik: a történelemlényekből ismert hadvezéreinkkel bosszút állhatunk történelmi sérelmeinkért.

A grafika persze legfeljebb átlagos, de legalább akármilyen gépen elfut a játék. Már talán kicsit kínos, amikor csak szöveges számlológó kapunk az űtkö-

A KÉPEK AZ INTERNETRŐL SZÁRMAZNAK

zetéről: „csetepaté, a harmadik magyar lovasezred előre tör, a huszárezred visszavonul...”.

De ne legyünk lehetetlenek, a hangok feledtetik az izmos grafika hiányát, végig szól a verbunk, az ágyúk dörrnése, a paták dübörgése, a haldoklók üvöltése, mind-mind kellemes aláfestést jelent a hadjáratokhoz. Ráadásul egész szórakoztató a játékmenet, a mesterséges intelligencia sokszor okoz nehézséget, jó pár óráig is eltart, amíg az egyes hadjáratok végére érünk.

Egységünket persze folyamatosan fejleszhetjük, a városok népfelkelőket, huszárezredek, ostromcsapatokat toboroznak, bármit, amire szükségünk lehet. Megszabhatjuk a stratégiát, a teendőket, a katonák viselkedését, aminek köszönhetően beállíthatjuk, hogy csapataink óvatosan támadjanak, vagy épp vakmerően meneküljenek. Az ezredek élére pedig tábornokokat választhatunk, történelmi személyeket, speciális képességekkel. Persze ne gondoljunk arra, hogy Bem apó csuklójából plazmahálót lövell, vagy hogy mondjuk Görgey egy alsó felütés-fejrűgás-gerinckitépés kombóval teszi harckeptelemné Windschgrätz osztrák tábornagyot. Efféle extrém tulajdonságokkal ugyan nem rendelkeznek, értenek viszont a taktikához vagy éppen az ostromhoz, megint mások szigorúan tudnak nézni. Tehát a hadjáratokhoz érdemes a legmegfelelőbb embert választani.

A sokféle beállítási lehetőség csak ráadás, a lényeg azonban maga az alapötlet, melyet csak dicsérni lehet. Bár nyilvánvalóan lehetne ennél sokkal profibb munkát összehozni, de a kezdeményezés elismerést érdemel. Hiszen manapság már mindenki elalszik a történelemlények fölött, a száraz betűktől meg sorjás lesz a szem, az 1848-ból viszont szórakoztató módon tanulhatjuk meg a tábornokok neveit, a forradalom rövidített történetét, sőt, akár még néhány összefüggésre is ráébredhetünk. Az Oktatási Minisztérium nettó tízmillió forintért megvásárolta hát a készítőktől a hazai terjesztési jogokat, és honlapjáról (www.48.sulinet.hu) ingyenesen letöltheti a játékot bárki.

KASZIÁN ÁBEL

Operabérlet és mekdögzaba

AZ OPERA tipikusan olyan dolog, amit csak szeretni meg utálni lehet, köztes stádium nincsen. Amióta azonban évről évre lehetőségem nyílik iskolai kereteken belül operaelőadásokat látogatni, kissé megváltozott a véleményem ezt illetően. Lehet érdekből is szeretni az operát.

Az első előadás alkalmával sikerült megutáltatni velem ezt a műfajt – amelynek elsődleges oka, hogy Mozart Varázsfuvoláját olyan gánnyal adták elő, hogy a nézők egyik fele elaludt, a másik elájult. Pár élményszamba menő előadás megtekintése után (pl. Erkel Bánk bánja) azonban meg lehetett szeretni az áriák, baettek és duettek világát. Egyeseknél ez különleges élménnyel párosult, ugyanis – mint azt sokan tudják – az Erkel a Keleti pályaudvartól alig negyedórnyira fekszik. Ha pályaudvar, akkor McDonald's. Ha mekdönci, akkor pedig orbitális zabálás. Ha pedig orbitális zabálás, akkor előadásra sajnálatos módon nem visszaérkezés, s bánatunkban még egy triplahamburger-bedörgölés. Az éhenkórász plázacacák/pasik azonban hamar lebuktak, miután egy alkalommal a kábé nyolcvan főnek a fele előadás helyett mekdöncizett, s ez feltűnt a kísérőtanárok egyikének.

Sok munka a „kis munkáról” – csekély eredménnyel

A friss és néhol még vérző sebeket nehéz betapasztani. Várni kell, várni, amíg az idő vaskerekei felaprítják a főlhalmozott fájdalomakat. Valahogy így van ez február 25-vel kapcsolatban is. A kommunizmus áldozatainak emléknapija nem lehet még a kollektív gyász, a nemzeti emlékezés tiszta pillanata. – SCHWEININGER PÉTER írása

Ennek ellenére iskolánk az idei tanévben is eleget tett kötelezettségeinek, és a Padtvé stábjá a Trefort diákkör közreműködésével, Nagy Tamás tanár úr vezetésével már-már hagyományává váló „kisfilmes emlékműsort” rendezett. Ismerve a forgatócsoport eddigi munkáját, joggal reménykedhettünk az emléknapi jelentőség teljes lebonyolításában. Ám ennek feltételei már az első percekben megsemmisültek, ugyanis a – bár nem túl hatásos, de mindenképpen emlékezésre készítő – film megtekintése fakultatív reggeli programmá,

Jött a sulitörvénytörő, házi őrizet meg egy heti szárazbölt... A cicák könnyfakasztó púdert kentek a szemük alá, és napokig nagyon nagy büntüdtük volt. Már sajnáltuk őket. Ennyit az operaelőadások előtörténetéről.

Most áttérnék zenei művelődésünk jelenkorára. A létszámot nagyjából tartjuk, mindössze a korosztályos megoszlás változott, amelynek egyetlen hátránya, hogy a hazaút során – miközben hatszázzal száguldnok el az emötösök mellett az emegyesen – a buszhangos az aprótápláuk visitozásától. No persze, mi is voltunk ilyenek valamikor. Az előadásokat nincs értelme részletezni, akárcsak a színházban, esetenként itt is megfigyelhető a modernizáció a darabokban, azok csöppnyi újraértelmezése.

A klasszikus zene sajnos napjainkban mostohagyermekként kezelt „jelenség”, így nem meglepő, hogy nem érdeklődnek annyian az ilyen jellegű szórakozás iránt. Ellenben akik érdeklődést mutatnak, azok igazán kitesznek magukért. Így eshet meg az, hogy Puccini Turandotja egyik áriájának kellős közepébe beletapsolnak. Vagy hogy visszaptapsolják a „Hazám, hazám”-áriát. Őket nem érdekli, hogy nem illik. Ők azért

HÁTTÉR 2005. március 15-én csillogó külsőségek között felavatták a Művészetek Palotáját Budapesten, a Millenniumi Városcsopontban. Újabb, csak éjjel fényképezhető betonbunker épült a Nemzeti Színház mellé Zoboki Gábor főépítész tervei alapján. A grandiózus építmény három intézménynek ad otthont: a Fesztivál Színháznak, a Nemzeti Hangversenyteremnek és a Ludwig Múzeumnak. Az épület majdnem 100 milliárd Ft-ba került, ami ötször annyi, mint a Nemzeti Színház sokáig emlegetett költsége.

jöttek az operába jó messziről, hogy tapasztalhassanak, hiszen az a feladatuk. Elképzelem, ahogy este összeül a család – szülők, nagyszülők, gyerekek –, kiteszik az asztalra metronómot, amit leárazva vettek a Teszkóban, aztán ritmusra kezdenek tapsolni. Sajátos „előadásuk” hossza attól függ, mennyire ízlett az aznap vacsora. Talán kicsinyesnek tűnik, amit most írok, de bárki elhiheti, nincs annál szörnyűbb élmény, amikor az operában a melletted ülő nő elégedett mosollyal tapsol, s legbelül érzed, hogy most azt hiszi, minimum megváltja a világot, holott mindössze száználmasan vonaglik, s legszívesebben leadná két figyelmeztetőlövést a feje közepébe, hogy hagyja már abba.

Miután kellőképpen lecsillapodtál, megpróbálsz ismét az előadásra kon-

centrál. Próbáld kivenni a szavakat, ugyanis az Erkel Színház akusztikája köztudottan olyan távol van a megfelelő minősítéstől, mint ide Lacháza. Nem baj, azért erőlködsz, s egyszer csak azon veszed észre magad, hogy megtörtént a csoda – a zene menthetetlenül magával ragadott. Réges régi emlékek törnek felszínre elmédben a zene hallatán, hangulatok tucatjai keverednek benned, s egy pillanat alatt elfelejted, hogy az imént még gyilkosságon törted a fejed. A zene által megtisztult.

Aztán arra kapod fel a fejed, hogy tapsolnak. Nyúlás a zsebed felé, de már nincs melletted az ominózus hölgy. Biztos valami fontos dolga akadt. De már nem is érdekel, az előadás véget ért. Egy hónap, és jön a következő. Csak győzzük kívánni!

PAPP MÁRTON

A Pesti-est margójára

Egy KILENCEDIKES lány. Legyen: Noémi. Noémi tervezget. Célratörő, s felkéri osztálytársait, legyenek segítségével.

És itt jön a képbe Pesti József, kit egy februári napon közelebről ismerhett meg iskolánk. Mindezt Noéminek köszönhetjük. Talán nem szegény bevalani, én magam sem hallottam a kislalföldi költőről. A költőről, kinek neve hazánkban kívül többször felcsendült, angol nyelvű verseit szép számmal olvasságatják. Átélt az '56-os forradalmat, együtt menetelt a tömeggel, és mindent, amit látott, s amit érzett, igyekezett megjeleníteni verseiben. Ezek a költemények a vasfüggöny mögött születtek, de mivel Pesti József csekély résztvevőnek számított, nem maradhattott az országban – eltemetve ezzel verseit is egy kis időre. Egyesek ezt megfutamodásként jellemezték. Miért? Mennyi bátorság, mekkora elszántság szükségeltetett ahhoz, hogy ezeket leírja? A döbbenetes tartalom, mi művészekben feltárul, a kommunista rendszer

– DEMJÉN –

tettei nem ijesztgetések. Tényeket közöl a Féléletes Történelemlől – amiről mi csak könyvekben olvasunk –, az élet viszontagságairól, a lélek küzdelméről. Vállalta a nyers valóság bemutatását, ezzel is ellentmondva a rosszalásoknak.

Megérdemli a dicséretet az az osztály is, mely közvetítőként szolgált azon a bizonyos csütörtöki napon. A tanulók mindegyike keményen teljesített. „Kis szereplés lesz” – gondoltuk. A nagyszámú közönség azonban már elegen-dő ok volt a lámpaláz érzéséhez. Majd, talán pont a szereplés alatt tudatosult bennünk, mi is a versek valódi mondanivalója. A halk zene, a gyertyák, a kilencedikesek izgalma remek előidézői voltak a szerencsére töretlen hangulatnak, igazi élménnyé variálva ezzel a téli délutánt. Figyeltünk egymásra, és szerintem gazdagabbak lettünk.

Köszönet a kilencedikeseknek, a rendezvényt szervező tanároknak, az érdeklődőknek, Pesti Józsefnek és „Noéminek”.

– DEMJÉN –

Frankó Kálmán

Vásárolni, vásárolgatni

M EGLÁTNÍ az otromba bádogot, felismerni a három színt, az öt betűt, erre bekanyarodni, lassítani, parkolni, kocsiból kiszállni, zsebbe benyúlni, megnézni, hogy száz-as van-e nálam, még egyszer megnézni, hogy száz-as van-e nálam, és rátalálni, és akkor kiváltani a bevásárlókocsit, először megtolni, kézben tartani, kormányozni, kormányosnak lenni, kapitánynak lenni, és új célt kijelölni, új távlatokat nyitni, és tervszerűnek lenni, majd óvatosan elindulni, megindulni, lassan közeledni a szent célhoz, az objektumhoz, érezni szinte a bádogszapot, érezni szinte az erőteret, és szinte kettéhasadni tőle, megrettenni, kiszolgáltatottságot érezni, több sebből vérezni, de folytatni, egyre közelebb érni, most még nem benn lenni, de már majdnem benn lenni, most már tényleg majdnem benn lenni, majdnem, na most, most, most. Benn lenni. A bádogfalanszterben. Kicsit megilletődni, újra gyermeknek lenni, lenézni, felnézni, lenézni, felnézni; ésszel fel nem érni a magasságot, a távolságot, és forogni, szédülni, ájulni. Majd magunkhoz térn, embereket látni, tömegeket látni, csordákat látni, majd közéljük beállni. És örülni, mert már halad a zenét, halad a ritmust, halad az átvezetést, halad a váltást, és akkor erő tenni magadon, és elindulni, kezdetben még bátoralannak lenni, majd betöknöni, felbátorodni, gátlástalaná válni. És tenni, tenni, betenni ritmusra az árut, megfogni az árut, kézben tartani az árut, betenni az árut ritmusra a bevásárlókocsiba, és új árut megfogni és betenni, majd továbbgurulni. Árat nézni, számokat kombinálni, számokat variálni, osztani, szorozni, nyolc általánossal dicsőséget szerezeni. Vagy nem szerezeni, csak dicstellenül menetelni,

FOTÓ: NAGY TAMÁS

menetelni, feladatot teljesíteni, ember-telennek lenni, ember alattinak lenni, gépiesedni, statikussá válni, és már csak konstruktív vonalakat látni, vázlatokat látni, és menthetetlenül stilizálódni. Majd bábuá válni, fröcsöntött figuraként élettelenül állni. Modellt állni Duane Hansonnak, nőnek lenni a bevásárlókocsival; realistán lenni, hiper-

realistán lenni. Materialistának lenni, a materializmus éber smaszereinek megfelelni, bizonyítani, és hinni az anyagban. És birtokolni az anyagot, és birtokba véve lenni az anyag által, de mégis görének lenni kicsit, és érezni egy kicsit a hatalmat, és uralkodni, uralkodni, uralkodni magamom, finomam megfogni az anyagot, finoman bepakolni a

Mindenkinek jár tizenöt perc hírnév

M INDENNAPI beszélgetéseim során néha szóba kerül a televízió, és embertársaim többsége csodálkozva néz rám, mikor kijelentem: én nem nézek tévét. Két műsor van, amibe alkalomadtán bepillantok, de ha rajtam múlna, bizony csödbe menne az upécé. A minap azonban mégis arra vetemedtem, hogy bekapcsoltam a „dobozt”. Bár ne tettem volna! Úgy gondoltam, péntek este biztos adnak valami jó filmet. Tévedtem. Az egyik kereskedelmi csatorna épp egy ki mi tud? (vagy inkább mit nem)-típusú showműsort sugárzott, melynek mottója szerint: „mindenkinek jár tizenöt perc hírnév”. Szegény Andy Warhol, ha ezt látná... A diszlet egyébként a kreativitás teljes hiányáról tanúskodott, a műsorvezető élénkzöld ingben ontotta száználmasabbnál száználmasabb poénjait, miköz-

ben sorra szólította a show szereplőit, az alkalmi hírességeket, akik között volt minden: téglát fejen törő karatés (ropant eredeti), (mega)sztrárokat megszegettető énekes, görkoris szteptáncos, kánkánzó domina, identitászavaros csippendé-fiú, és az est fénypontja, Tonna Donna, aki (nem hazudok) legalább 150 kilót nyomott ruha nélkül. (Mert az bizony nem sok volt rajta...) Műsorszámát úgy indította, hogy belibegett egy semmi anyagból készült kis rózsaszín göncben, kivillantotta sonkáit, és a hangulat fokozása végett levette amúgy is hiányos öltözékét. Szóval ott állt Miss Rófi egy szál tangában meg melltartóban, és ócska pornókból ellesett erotikus mozdulatokat imitált, mindenki nagy-nagy tetszésére. Végül, mintha ez nem lett volna elég, megragadta az egyik hidrogénfejű, erősen ho-

kocsiba, és finoman materialistának lenni, finom zenére, finom ritmusra. És fütyülni minden más izmusra, csak gyűjteni, gyűjtögetni, vásárolni, vásárolgatni. Látni, hallani, öt érzékkel érzékelni, születni, halni, de közben élni, élni, élni, és kérni tíz deka parizert, vagy inkább kérni szalonnát, kérni egy pár gyulai kolbászt, töpörtyűt, mert kicsit magyarnak kell lenni. Aztán sodródni, oldódni, felbátorodni, felháborodni, a zenét újra meghallani, és táncolni, táncolni, gyerekre rászólni, nevelni, nevelni, a nyálókát nem megvenni. Majd beindulni, mint egy gépezet, mint egy gyár, és a gyár büszkeségének lenni, sztahanovistának lenni, és működni, működni, dolgozni, dolgozni; teljesíteni kétszáz százalékosan a tervet, és birni a terhet; bepakolni, kipakolni, felpakolni, lepakolni, aztán lenyugodni és elgondolkodni, nyugodt mederbe terelődni, bevásárlókosarat lassabban tolni, átgondolni, számot vetni, majd az elmaradt árukat pótolni vagy kispórolni. És akkor azt mondja, hogy még újságért elmenni, megállni, kiválasztani, kézbe venni, nézegetni, oda-visszalapozni, visszarakni a helyére, és most már tényleg elhúzni a fenébe. Sorba beállni, jaj, a sorba beállni, majd kiállni, kívárni, mindig rossz sort választani, de ott maradni, ott ragadni, órára nézni, lenézni, felnézni, az ablak nélküli bádogban nap mint nap élni. De túlélni, és a küldetést sikerrel teljesíteni, fizetni, megfizetni, számlát kérni, kapni, kicsit köhögni, majd köszönni, és elszökni, kijutni, istenem, élvez kijutni. És kipakolni, bepakolni, csomagolni. Kocsit visszatolni, százasat visszakapni, zsebbe visszarakni. Autóba beszállni, indítani, beindulni, kikanyarodni, távolodni, de az otromba bádogot a távolból is jól látni.

Füstbe ment velszi bárdok

Mostani irodalmi rovatunkban az előző lapszámokhoz hasonlóan ismét kortárs költővel foglalkozunk. A Peteffwy Attila művésznév egy szegedi orvostanhallgatót (!) takar, aki biológiai tanulmányai mellett csupán hobbiszinten versel. Műveiben nem új elemekből építkezik, hanem legnagyobb költőink, többek között Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály és Ady Endre sorából szerkeszti, ollózza össze verseit. Ezek első olvasatra talán semmitmondó, humorizáló plágiumnak tűnhetnek. Ám ha belemélyedünk a mellékelt elemzésbe, azonnal kiderül, a költőpalánta igenis tudatosan, gondolatokkal tele, saját élményeiből merítve alkotta meg e remekműveket, melyekkel egyszer talán egy komoly irodalmi lap hasábjain is találkozhatunk. Most viszont az A La Bárdos olvasói első kézből ismerhetik meg a fiatal művész értékeit. Jó szórakozást! – KASZÁN ÁBEL válogatása

PETEFFWY ATILLA: FÜSTBE MENT WALESÍ BÁRDOK

Kőműves Kelemen
Levelét megírta
Jókedvvel, bőséggel
Anyám tyúkja

Befordultam a konyhára
Mely ápol, s eltakar
Télapó itt van
Nemzeti dal

Leteszem a lantot
Reszket a bokor, mert
Már egy hete csak a
mamára gondolok
Ágyban, párnák közt halni meg

Föltámadott a népek tengere
Azért a víz az úr
Csongor és Tünde
Hol kurtafarjú malac túr

Góg és Magóg fia vagyok én
Az asszony ingatag
Csendes az éj
A Sion hegy alatt

A *Füstbe ment Walesi bárdok* című vers Peteffwy Atilla életének utolsó verse, számvetése. A költő emlékezetében sorra végigjárja életének fontosabb álmait, könnyezve gondol vissza gyermek- és ifjúkorára, a szép reményekkel teli, gondtalan életre.

Az első versszak rögtön in medias res típusú életképi kezdés, a főhős, Kőműves Kelemen a költő fantáziabeli alteregója. Nevéből következtethetünk proletár származására, a levél írása pedig a felsőbb osztályba való törekvést adja hírül. A tyúk megemlézése falusi környezetre utal, tudjuk, hogy Peteffwy gyermekkorát egy kis tanyán töltötte nagy örömben s boldogságban. A harmadik sorban megjelenő jókedv és bőség ezt az idilli állapotot meséli el, de a túlzott tökéletesség vihar előtti csendre emlékeztet.

A második versszak egyértelműen a vers bonyolalma. A még mindig kisgyermek költő a konyha felé veszi az irányt. A konyha, „mely ápol, s eltakar”, amolyan menedék számára, ahol elrejtőzhet a felnőttek szörnyű világa elől. Kuckójába érve azonban látja, hogy már ott várja kommunista apja, kinek ősz szakála és vörös egyenruhája a Mikulást juttatja a könnyező költő eszébe. A Nemzeti dal invokációja a borzalmas rabságérzet, és a szadista apától elszenvedett megaláztatások fájdalmas beszámolója. A versszak sorai folyamatosan rövidülnek, mondanivalójuk viszont egyre kiterjedtebb. Az első és leghosszabb sor csak egy puszta cselekedetet mutat be, az utolsó, legrövidebb viszont a költő egész gyermekkorát magába foglalja. A képi és képzeletbeli világok összemosódása és ellentétes gyorsulása paradoxonhoz vezet. A harmadik versszakban a költő vacillál. Vajon abbahagyja a versírást? A feltépett, régi sebek, és a mélyből feltörő emlékek fájdalma sírásra készteti, a zokogó rohamoktól rángó megtört testet pedig csak a reszkető bokor metaforával tudja híven ábrázolni. A fájdalmat csak a költő édesanyjáról való megemlékezés oldja valamelyest. Az anya szomorú sorsáról hírt kapunk az utolsó verssorban, az ágy és a párnák jelenléte utal a nyugodt, de magányos halálra. A nagy októberi szocialista forradalomról szóló negyedik versszak a vers tetőpontja. A *népek tengere* metonímia kiválóan érzékelteti a hőmpolygó sokaság erejét, a víz dominanciája pedig a haragvó tömeg győzelmét jelzi.

A harmadik és a negyedik sor a költő életének boldog időszakára utal. Csongor és Tünde elmesélik, hogy a költő megházasodott, és végre megszabadult a forradalomban elesett apja árnyékától. Az utolsó sorban szereplő, a népmesék elejéről kölcsönvett kurtafarjú malac tudunkra adja, hogy az idő közben felnőtté érő kisfiú végleg az irodalomnak szentelte életét. Nagyobb boldogság nem is lehetne, de tudjuk, a csúsról már csak lefelé vezet út. Az utolsó versszak a vers megoldása lenne, de a költeményben korábban felhozott problémákra egyszerűen nem létezik megoldás. Peteffwy tehát menekül. Góg és Magóg fiának vallja magát, kívülállónak egy rohanó, selejtes világban. Kitaszított, akit nem fogad be a percemberké félszines társadalma. Ráadásul a második sorból megtudjuk, hogy házassága is tönkremegy, az ingatag asszony máshol keresett szerelmet, örökre magára hagyta a deresedő homlokú költőt. A csendes éj metafora a magányos öregkort jelzi. A költőlet hányattatásai után csak a halálban lelhet nyugalomra.

A negyedik, záró sor bibliai utalása kifejezi Peteffwy Istenbe vetett hitét és reménységét, hogy ha ebben a romlott világban nem is, talán a túlvilágon befogadják, és végre igazán boldog lehet. A perspektíva az első versszak falusi hőstől a forradalomig folyamatosan távol, és az utolsó versszakbeli kozmikus magány leírásánál nyílik végtelenné. A verselés időmértékes. A váltakozó hosszúságú és szótagszámú sorok kaotikus összevisszasága a költő lelkének nyugtalanságát és riadságát jelzi. A túlradó sorvégi daktilusok (*tengere, ingatag, eltakar, halni meg*) ambivalenciát hoznak létre azzal, hogy játszi könnyedséggel, mondhatni hanyag eleganciával színesítik az amúgy borongós, halál közeli hangulatot.

1.

Legyetek üdvözölve!
Én a Gerébék szomszédja
vagyok. Molnár Ferenc
szándékosan kihagyott
a könyvből. A nevem: Polacsek
Rózsika, aki szép kislány.
A Pál utcai fiúk jobb
megéréséhez hallgassatok meg!
Olyan dokumentumokkal bírok,
amelyek biztos, hogy
érdekelnek benneteket.
Rövid leszek, ezért tartok órát
a kezemben. Ezt a régi darabot
aztán 1945-ben elviszik
az oroszok...

A Geréb család szomszédja

Írta: Polacsek Rózi. Mémoire-irodalmi írások. Molnár Ferenc regényének kiegészítése. Egyetemes regénytár

2.

Jó lenne, de üjűjné!
Cat ne ájujú jedéj. Yó?
Uttyunk Gejgő!
Mejjettem ez ed
ajanosz tuta. Tejite

3.

Terike, szeretnéd, ha
egyszer híres lennék, majd?
Vagy regényben írának
rólam? Karmol ez a cica.
Terike? Figyelsz rám?

Egy csendes
délutánon kávéztam
Hanák Ignác úrral,
amikor hallottam
a szomszédból, hogy
a Pál utcai fiúk a
grundon játszanak.
Hanák úr nagyon
fess és sármos fiatal
úrfi. Drogérista és
azt hiszem, hogy
szerelmes belém.
Egyik délután elfjött...

A Geréb fiú a testvérével ül a lépcsőn és töpreng. A kislányhúga pösze meg.
* Valójában nem Gergő a Geréb fiú neve.

A következő képeken megtudjuk, hogyan fordul boldogra Terike magánéletre.

Maga miatt vagyok itt, Rózsika.
Szeret lovagolni? Van az
ezrednél egy remek pej,
Kipróbálja?

4.

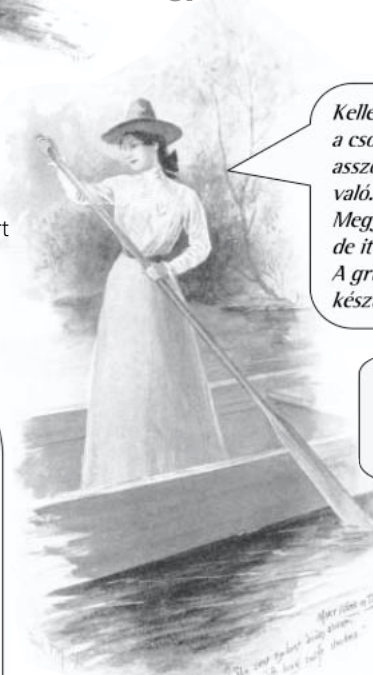
Beh fess és
nett ember!

5.

Jaj, Ignác! Ez a pej egy való-
ságos táltos paripa! Jól tud
vágatni. A Gerébéknek van
egy fiúk, meg a Terike. Az egy
kislány. A Gergő, az a Pál utcai
fiúk közé tartozik, de mondják
sokszor látják az Áts Feriékkal
is. Nem értem. Mondom,
valóságos táltos ez a paripa ló...
Itt integetek a képen...

6.

Kellemes időtöltés
a csónakázás. Csak nem
asszony- és lánynépnek
való. Várjon, Ignác!
Megyek még egy kört,
de itt a vízen.
A grundon valami
készül. Hallani!

A lovaglást rövidesen
csónakázás követte.
Természetesen a fűvészkert
tavacsáján. Közben
a Pál utcából nyugtalanító
hírek érkeztek...

Feledhetetlen hétvége
volt, Ignác. Nagyon jól
éreztem magam.
Mi készül a grundon?

7.

A jól értesült Hanák Ignác szerelmet vallott a félhomályos szobában.

Jaj, Ignác? Maga mennyi virágot
szokott hozni! Már nem is tudom,
hová rakni.

8.

Elhozom Magának az
egész fűvészkertet,
Rózsika. Ott is láttam
azt a Geréb fiút, de
nem a Pál utcai gye-
rekekkel. Nem is
vettem észre...

Aztán az Ignác annyi
virágot szokott
hozni, hogy nem is tudtam,
hová rakni. Olyan lett a ház,
mint a fűvészkert.
Szép évek voltak.

9.

Megjlesztettem,
Rózsika? Úgy dön-
töttem, hogy az
egyik lakást meg-
tartom magamnak,
azaz magunknak.
Hozzám jön?
Verekedtek a gye-
rekek a grundon.
Hallani. Jövő ilyen-
kor már beköltöz-
hetünk. Remek he-
lyen van a telek. Jó
befektetés is. Maga
választja ki, hogy
melyik legyen
a miénk.

Aztán 1945 után mindent elvesznek,
és csak akkor tudom meg, hogy a grundon
miért is veszedtek a fiúk.

VÉGE

Annyi a szóbeszéd.
Gyerekek háborúst ját-
szanak. Köztük van
a maga szomszédja is,
Az a Gelbmann, vagy
Gehér? Ja, Geréb!
Az a terület elég érté-
kes. Egy hét múltán,
megkezdődik az épít-
kezés. A Pauker és
Társaság már meg is vette
a telket, Bérház lesz, és
az első szinten lévő hat
lakás az enyém.
Az a Geréb kölyök
meg áruló. Hallani.
Szeretem Magát.

Négyszáz év francia festészete

FORRÁS: INTERNET

Mivel osztályom egy jelentősebb hányada a művészet iránt is érdeklődő kultüremberek csoportjába tartozik, örömmel vettük tudomásul, hogy lehetőségünk nyílik megtekinteni a Múcsarnok „Mesterművek – Négyszáz év francia festészete” című időszakos tárlatát.

A jegyszerzés – a magyarok (sokat vitatott) művészeti és kulturális érdeklődésének meglepően erőteljesen jelentkező volta miatt – nem ment könnyen, ugyanis a február 27-i zárás előtti hétfői napokra az összes elővételben megrendelhető jegyet elkapták. Így nem maradt más választásunk, mint hogy – a sikeres online tikkettvételt követően – a látogatás időpontjául egy fagyos csütörtök délutánt, február 24-ét válasszuk. Az iskola után szellemileg és fizikailag kellően redukált állapotban vágunk neki a kalandnak. A cirka egyórás vasúti kényeztetést követően már

csak néhány földalatti megállón keresztül kellett visszafognunk a bennünk felgyülemlett izgalommal teli várakozást. Az elővételi pénztártól mindössze fél óra során állás után bejutottunk az 1885-ben elkészült neoreneszánsz épületbe. (A várakozást hasznosan töltve megcsodáltuk a Felvonulási téren felgyülemlett mezőgazdasági vontatókat, ekéket és kombájnokat, mellettük búsuló juhászok, „gazdáikkal”).

A titkosszolgálati ellenőrzést is megszegő biztonsági kapuk és detektorok után végre (sokadmagunk kíséretében) betódulhattunk a festészet ideiglenes szentélyébe. A szemünk nehezen szokott hozzá a „fény-árnyék” terem képeinek elkápráztató, világos-sötét árnyalataihoz, valamint ahhoz, hogy a remekművek alkotóinak nevét méltatlanul kis tábláskán, szürke alapon fekete betűkkel olvashattuk, körülbelül negyven centiről, ami még inkább megviselte látószervünket. S ami még ehhez a parányi kritikához

tartozik: miután sikerrel kibetűztük a lényeges adatokat a címkeről, rendszerint hátrálnunk kellett, hogy teljes valójában megismerhessük az alkotást. Azonban a néhány másodperccel később érkező látogatók ekkor éppen a mi előző fázisunkban jártak, azaz a kép előtt tolongtak, szemmagasságban...

Tekintsünk is gyorsan el ettől a problémától, mivel a kiállítás talán egyetlen, inkább szervezési hiányossága ez, ami nem rengetheti meg a sziklaszilárd alapon támaszkodó francia művészet erejét, amelyet a tárlat tulajdonképpen a 17. századi Georges de la Tour fényforrás-leképezéseire át egészen a 20. századig végigvezetett, Henri Matisse-szal bezárólag. A közbeeső cirka három-négyszáz év terméséből pedig, a teljesség igénye nélkül kiemelek néhány stílust és művészt: A 18. század könnyed hangvételű, világosabb palettát és egyszerűbb színeket alkalmazó fényviszonyokat teremt. Az egzotikus és könnyed témákat részesíti előnyben, a tragikum helyébe a mulatság lép. A későbbi, tengerparti, éjszakai tájképeken már erősebb fénykontrasztok jelennek meg, a romantika jellemzőjeként. A 19. századi történeti festészet a nemzeti történelemből merít inspirációt, és erős színeivel az itáliai barokk szerkezeti alapjaira építkezik. A 20. században a tájképfestők különböző forrásokból dolgoznak, és a híres helyszíneket lassanként felváltják a fényjelenségek tudományos elemzése. A realista festőknél megtalálható a természetelemzés motívuma is. Az időrendben utánuk következő impresszionisták saját, szubjektív benyomásaikat, nem pedig valamely társadalmi csoport diktálta formáikat érvényesítik. Manet vagy Degas hétköznapi témákat bemutatva, a változó fényben a művész látásmódjának egyediségét érvényesítik. A legnevesebb alkotók (Cézanne, Gauguin, Picasso és Renoir) néhány művét is megcsodálhattuk az érdeklődők, amelyek a Louvre vagy éppen a Musée d'Orsay gyűjteményéből érkeztek.

A Szépművészeti Múzeum vezetői a közeljövőben hasonló látványosságokat ígérnek. **KASZIAN**

Már a banda első fellépésén a tenyerükből zabál a közönség. Elég jól beindul a csapat szekere, LA-ben és környékén hamar ismertté válnak, így felvehetik első demójukat, amit nemsokára egy második is követ.

Érdemes megvizsgálni, hogy minek köszönheti népszerűségét a SoaD. A baromi jó zene mellett egyik-szerűen annak, hogy nem normálisak. Ezt nem kell különösebben magyaráznom, elég, ha megnézel egy koncertfelvételt. A legőrültebb a csapatban kétség-telenül Daron, aki eszeveszetten vágja a grimaszokat, miközben tépi szegény Ibanez-e húrjait. Ő egyébként is szeret variálni a külsejével, eleinte festette magát, meg punkban nyomta, mostanában viszont hosszú hajat visel.

Aztán ott van a sovány, befont, vörös szakállat viselő Shavo, aki sosem feszíti ki rendesen a bőgője húrjait, továbbá tök kopasz. Serjről annyit, hogy eszméletlen módon üvöltözik a mikrofonba. John pedig nagyon veri a dobokat, és próbálja tartani az őrlítő tempót. Az új lemezt idén tavaszra ígéri a srákok. Az eddigi három alapján én csak jót mondhatok róluk, ráadásul, ami nálam igen fontos, a koncerten is apait-anysait beleadnak, néha végkimerülésig hajszolva magukat. Tehát a SoaD egy számomra igen szimpatikus banda, és ha ugyanígy csinálják továbbra is, akkor az egész világ a lábaik elé veti magát. **– BB –**

À LA BÁRDOS ● XVIII/1–2. 2005. január–február

Lisztes Bence háromszoros csehgáncs magyar bajnok

A Bárdos acélbikája

Aki a szünetekben véletlenül a 11. b osztálytermébe téved, ne lepődjön meg, ha a „harcművészeti légió” különböző berendezésekkel építi izomzatát: iskolapaddal nyom fekve vagy ablakkereten húzódkodik. E társaság legjelesebb képviselője LISZTES BENCE „hozott anyagból” dolgozhat, melynek forrása a Herman DSE csehgáncs szakosztálya.

À LA BÁRDOS: – Mióta szolgál az acélsódónak?

– Amikor a Bárdosba kerültem, több újdonsült osztálytársam csehgáncsozott egy ideje, és mivel e sport iránt már korábban is érdeklődtem, így nem volt nehéz rávenni, hogy szeptembertől lejárjak a futó-folyosóra.

– Hogy zajlottak az első edzések?

– Nem voltam rögtön egy Kovács Anti, az biztos. Csak néztem a többiekre, és próbáltam utánózni a gyakorlatokat. Először például esni kellett megtanulni, aztán jött az alaptéchnika elsajátítása és ezzel párhuzamosan a fizikális képzés, amelyet tornaórákon és szabadidőmben az iskola kondicionáló termében is kiegészítik önálló edzésrterveimmel.

– Mennyiben játszik szerepet ebben a sportágban a tehetség, az önálló stílus? Egyáltalán mit jelent tehetségesnek lenni?

– Lehet, hogy kívülről ez egy begyakorolt figurákra alapuló, gépies küzdelemnek látszik, de vannak olyan versenyzők, akik taníthatatlan ütemérzékkel és ötletes elemekkel tarkítják saját judójukat. Ők az igazi klasszisok! De tehetség nélkül, szimpla szorgalommal, küzdeni tudással és alázattal is lehet valaki jó csehgáncsozó, csak akarni kell!

– Hetedik éve vagyok az osztálytársad, így számtalan szállóigévé vált dzsúdós történetet hallgathattam már végig...

– Most erre mit mondjak?

– Valami publikusast.

– Na, jó. A múltkor például voltam egy versenyen, ahol lefojtott az ellenfelem a szőnyegre és rendkívül szorongatott helyzetben találtam magam. De elhataroztam, hogy nem kopogom le, inkább megfulladok. Aztán az utolsó pillanatban véghez vittem egy

Lisztes Benyó ellenfelének kényeszerű cigánykereke

dzsúdóban nem létező „jobbágyfigurát”, és gátüléshez hasonlítható pozícióban – a hajtókájánál és a combjánál fogva – átfordítottam a gyereket. Ő pedig cigánykerekezést mozdulatsort bemutatva – sajnálatos módon – a tarkójára esett. A küzdelmet megnyertem. Az ellenfelem pedig pár napig kórházi ágyban kapta a reggelijét. Tehát veszélyes sport a miénk!

– Mégis megéri ennyit edzeni?

– Elég sok időm rámeget, ez igaz. Heti 3–4 edzés és az egész hétvégét igénybe vevő versenyek, ahol el kell viselni a pesti csehgáncstársadalom kótuskó élversenyzőit is. Hidd el, nem könnyű!

– A lényeg, hogy megvan az eredménye!

– Többnyire igen. Amire a legbüszkébb vagyok, hogy 2000-ben megnyertem a magyar bajnokságot, és ezt még kétszer sikerült megismételnem (2001; 2003). Mindemellett Diákolimpiát (2003) és Köztársaság Kupát (2001, 2003) is nyertem.

– S mik további céljaid?

– Nem akarom, hogy a csehgáncs legyen a kenyérkereső foglalkozásom, mert ez Magyarországon igen gyengén menedzselts sportnak számít, de amíg a tanulás mellett bírom csinálni, addig semmiképpen sem fogom abbahagyni.

– Akkor további sok sikert, és eredményekben gazdag, kellemes testépítést kívánok!

SCHWEININGER PÉTER

A dohányzás – lassú öngyilkosság

TUDOM, hogy nem vagyok egyedül azzal az érzéssel, amelyet a dohányfüst szaga kelt bennem. Az érzéssel, ami görcsbe rántja a tüdőmet, és köhögésre ingerli a torkot. Pedig sajnós, mi „nemdohányzó” egyre többet találkozhatunk ezzel az érzéssel. Viszont sajnálatos módon, mi „nemdohányzó” egyre kevesebben vagyunk. A buszmegállók, az utcák, a piacok, mind-mind telítve vannak a dohányszag elviselhetetlen aurájával.

Nem számít, ha a buszon, vagy az iskolában éppen nem dohányzik az illető, egy dohányosról akaratlanul meg lehet állapítani, hogy éppen most vagy nemrég nyomta el a csikket. És mi mit tehetünk? Ha tudunk, távolabb húzódnunk, ha tudunk, a szélirány ellentétes oldalára állunk át. De sajnós erre sincs mindig lehetőségünk.

A minap a buszmegállóban láttam éppen egy nagy-

mamát, a lányát, és két 2–5 év közötti kisgyermeket. Igazán boldognak látszottak mind a négyen. A nagyobb gyermek körülöttük szaladgált, míg a kisebbet anyja tartotta fél kézzel. Azért csak fél kézzel, mert másik kezében égő cigarettát tartott, és nem tévedek, ha azt mondom, hogy a kisgyerek is legalább annyit kapott a füstből, mint az anyuka. A nagymama kezében is hasonló tünyeményt láthattam. Borzalmas látvány volt. Ráadásul, miközben a buszra várokoztak, még rágyújtottak egyszer.

Az utcákat és főleg a buszmegállókat borító sebtiben elnyomott vagy el nem nyomott cigaretta-csigák látványa szomorúsággal tölt el. A tömött buszon, egyes éttermekben, mindenhol a dohányzás nyomaival kell találkozunk. Még itt, az iskolában sem szabadulhatunk meg tőle. Valahányszor végigmegyek a termünk felé vezető alsó folyosón, elfintoro-

Diákok Rákóczi nyomában

Február 19-én a székesfehérvári Barátság Háza adott otthon a Honismereti Szövetség által megrendezett Rákóczi-vetélkedő területi döntőjének. A háromfős csapatok Veszprém, Fejér, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyékből érkeztek. Magukkal hozták előzetesen elkészített tárgyaikat is, amelyet a fejedelem képzeletbeli ötvenedik születésnapjára készítettek. Mindegyik ajándék osztatlan sikert aratott, a túrós süteménytől elkezdve a névre szóló tokaji borig frappánsabbnál frappánsabb ötleteket láthattunk, s hallhattuk az átadások mondott köszöntőt. A ceremónia után két teremben a versenyzők különböző írásbeli és verbális, néhol játékos feladatokban mérkőztek meg. Az összpontszámba természetesen beleszámított a hozott tárgy és a születésnapjára mondóka is. Az eredményhirdetés előtt a résztvevők izalmát csoki és rántott húsos zsemle enyhítette, több-kevesebb sikerrel. A jelentkező 24 csapatból azonban csak négy jutott tovább az országos döntőbe, ezek között két győri, egy soproni és egy székesfehérvári együttes. A bárdososok (Csizsek Ádám, Papp Márton, Kaszian Ábel) éppen lemaradva, a hatodik helyen végeztek. Ha a továbblépést nem is sikerült kiharcolni, tapasztalatszerzésre és a történelem e szegletében szerzett tudás gyarapodására okvetlenül jó volt ez a megmérettetés. Reméljük, a jövőben a tízenegyedikesek nyomdokába lépve a fiatalabbak is szerencsét próbálnak majd hasonló tantárgyi versenyeken, s ott eredményesen szerepelve tovább öregbítik iskolánk hírnevét. **SZOKÁCS BENCE**

dom, és szabályosan rosszul leszek. Ez főleg akkor tud kellemetlen lenni, mikor éppen a büféből jövet jó étvággyal fogyasztanám el a tízórait. Egy régebbi szülői értekezlet után anyukám meg is kérdezte, mindig ilyen bűdös van-e ott. Mondtam neki, igen.

De amit végképp nem tudok megérteni, hogy miért dohányoznak egyáltalán az emberek? Vagy legalább, hogy miért ilyen sokan? Hiszen az emberek elfélik az öngyilkosságot is. Vagy legalább a józan ésszel el kellene. És azt mindenképpen be kell ismereni, hogy a dohányzás az öngyilkosság egy lassú, de hatalmas formája. Az öngyilkosság pedig gyengeségre való. Borzasztó azt látni, hogy az emberek kilépvé valamilyen dohányzást tiltó helyről azonnal remegve nyúlnak a cigarettásdoboz után. Nem túlzok, remegve. Az általam megkérdett nemdohányzóknak mind azt mondják, hogy nagyon rossz dolog, és hogy őket is nagyon zavarja. Akiket a dohányosok közül megkérdeztem, vagy azt mondták, mit zavar ez ember, vagy azt, hogy tudja, milyen rossz dolog, de még nem tud leszokni. Nem tudom, miért kellett rászokni?

Ismerek olyanokat, akik azért dohányoznak, mert ez a „trendi” vagy menő a baráti körükben! Szép kis baráti kör! Miért kell az embernek úgy megfelelnie másoknak, hogy mérgezi a saját magát és környezetét? Ráadásul a felmérések szerint a gyerekeknél nagyobb arányú a dohányzás, mint a felnőtteknél. Ez alámasztja a füstölés divat jellegét. Véleményem szerint, a dohányzást – ugyanúgy, mint a többi ártalmas anyagot – be kéne tiltani. Aktívabban kellene segítenünk a függőknek, és hatásosabban kéne megismertetnünk az emberekkel a dohányzással járó következményeket. **SZOKÁCS BENCE**

Szezon/ Argó

Életközeli élmények

MEGINT nincs kályha, amelytől el lehetne indulni, pedig hogy kínálkozott a lehetőség, hogy oda-mondja a kis éretlen bunkócska, hogy: „ez a film keveri a szezont a fazonnal”, de nem mondhatja oda, mert nem keveri a szezont a fazonnal. Nem, mert Török Ferenc képen van. Úgy ismeri a témáját, mint a tenyerét. Már a 80-as éveket is ismerte, meg is csinálta a Moszkva teret, és akkor kiderül, hogy a Balatont is ismeri, meg a karcagi Flash diszkót is, és megcsinálja a Szezont. Köszönjük, csak az a kérdés, hogy mit keres az értelmiségi a diszkóban; még elveszti a fekete keretes szemüvegét. Mit keres, életközeli élményt keres, embereket keres, de aztán szembesül vele, hogy Puskás Gábor későn futott, neki csak a füle jutott, és hazamegy, mert valami jó irodalmi vitaműsor megy a tévében. És ezután majd ügyel arra, hogy ne essen ki a szerepéből, de azért belátja: néha le kell ereszkedni a pórhoz. Néha – mondja, de Magyarországon ez a leereszkedés lassan állandósul. Fokozatosan válik szalonképessé a Soós Imre-i nyers erő. Vagy, ha úgy tetszik, feltámad újra a proletkult mítosza.

A mítoszteremtés csuklómozdulat Magyarországot ritka búzájának, Árpa Attilának. Ha kenyeret nem is, de cirkszt már adott hazájának legalább háromszor (Valóvilág 1, 2, 3). Hümmöghet a pulóveres-inges értelmiség, de a Valóvilág mítosz volt a maga rézgymillió nézettségével. (En is néztem, néhány rész videóra vettem.) Mítosz volt, vitathatatlan, de úgy tűnt, még kér a nép. Kapott, Argót Oszter Sándorral, Kovács Lajos bácsival, Kapával, Pepével. És ez azért egy elég erős brancs, csak megint előjön, hogy uraim, azért

tudjuk már a helyünket a társadalomban, mert mégiscsak tájidegennek tesszünk ebben a narancssárga bunkócska-univerzumban. Lehet, de néha kell az életközeli élmény, néha le kell ereszkedni. Le kell hullni néha a pórba.

És ez a porba hullás érzés nemcsak a bús magyart foglalkoztatja. Külföldön is megvan a hagyománya ennek, de hát mit ér a film, ha nem magyar. Mert a Coen fivérek (szem)üveges tekintete is sokáig időzött a nagy amerikai vidéken, és Quentin Tarantino is érezte, hogy a társadalomnak egy igen jelentős része nem előfizető az Élet és Irodalomra, de mégsem sikerült életközeli élményt produkálniuk. Sikerült viszont unalmas lettárt kinymoien magukból (Fargo, Ponyvaregény), de nem ók tehetnek róla, hogy nem Magyarországon születtek. Nem ók tehetnek róla, hogy nem egy Árpa Attilának vagy egy Török Ferencnek születtek. Nem ók tehetnek róla, hogy nem ók csinálták meg az Argót meg a Szezont. És ez evakultság, elismerem, hogy ilyet ír az ember, de most mit csináljon, ha ilyen jó az új magyar film. Hogy matod ad a kritikusnak. Ne menjünk bele, hogy miért.

De végül is belemehetünk. Szóval akkor Árpa Attila. Hm, hát igen, porba hullós, életközeli élményes mozi, de nem baj, ha mértékkel adagolják az útszélességet, csak sajnos nem adagolják mértékkel. Baj? Baj,

FORRÁS: INTERNET

de másképp meg kimódolt, mesterkél film lenne. Képzavar lenne, mint egy jól nevelt anarchista. De nem az, nem jól nevelt, öltönyhöz illő film, hanem hardcore munkásoköl–vasóköi himnusz. És oda sújt, ahova köll. A Szezon nem sújt oda. Az nem az a fajta. Az csendben lezajlik, mint a Moszkva tér. Néha felemeli a hangját, de aztán megalkuszik, elhalkul. Keretek között csinál forradalmat. Nem atombombát robbant, csak petárdát. Ettől tökéletes. Karcagi Flash diszkót mutat, utána Balatont, utána kicsit pesti betont, az egyik srác családapa szeretne lenni, kinevetik, a másik pornósztrá, nem lesz az, aztán ott van Nagy Zsolt is. Pincérkednek, beszélnek, tévéznek, életközeli élményt keresnek, majd hárman háromfelé mennek. Az Argó viszont atombomba. Ott sokan sokfelé mennek szavak helyett fegyverrel beszélnek, a Jáksó Lászlót is kibeszélik egy életre, de aztán a nagy fináléban egyesülnek a világ proletárjai, ámen, és kigyulladnak a fények, és istenem, milyen jó filmek voltak. Megérte leereszkedni. **FRANKÓ KÁLMÁN**

Én és az Oscar

PÉNTEK este. Fáradtan megyek haza az edzésről, egyetlen dolog éltet, hogy este ledőlök otthon, és megnézek egy jó filmet. Lévn, hogy nincs magyar mozcisatornánk , és a többi magyar tévéadó csak éjfélt után sugároz értelmes filmeket, lebatnyogok a közeli tékába, és kölcsönzök egy filmet saját pénzből, annyiért, amnyiért akár, a tatabányai moziiban is megnézhettem volna egyet. De otthon kényelmesebb, és lassan a filmek is akkor kerülnek a kölcsönzőbe, amikor a tatabányai mozi. Majd ha felépül az évek óta ígértgett tatabányai pláza, benne több, jól felszerelt, párnázott székekkel teli, és új filmeket játszó mozival... Akkor talán nem fogom sajnálni ér a pénzt. Igaz, Tatán nemrég alakították át az Este mozit, ahol napi négy jobbnál jobb filmet vetítenek. Kérdem én, hogy lehet, hogy a kicsi Tatának van, a megyeszékhelynek pedig nincs multiplex mozija? Pedig igény lenne rá. Nincs olyan hétvége, mikor valamelyik barátom ne menne fel Pestre, vagy ne ugrana ki Tatára megnézni egy jó filmet. Igaz, ha az utóbbit választja, a nyolcórás vetítés után igyekeznie kell, hogy elérje a 22:40-es buszt, amire egy hosszabb film után esélye sincs.

Na, mindegy. Térjünk vissza a tékához! Melyik filmet is válasszam? A kínálat bő, de a szememet mégis jobban vonzza az a tok, amelynek alján ott virul a kis aranyszobrocska. Szerintem így van ezzel mindenki,

FORRÁS: INTERNET

és ezt azok a producerek és stúdiók is jól tudják, akik ezeket a filmeket a piacra dobták. Miért nem tennének meg mindent, hogy bezebelhessenek egy kis szobrocskát, ami milliókkal növeli az eladást és a hasznot? Már összel kampányokat indítanak a szaklapokban, és a leghíresebb kritikusoktól veszik meg a jogot dolárekréért, hogy idézhessenek a kritikájukból egy-két megyyöző mondatot. A külön Oscar-zsúri tagjainak tartott vetítésre pedig a sztárok is elmennek. Ez idén is így volt, és idén is bevált.

Nem véletlen, hogy az öt Oscar-jelölt film az öt talán legnagyobb tökével készült is egyben.

Az öt jelölt a legjobb film kategóriában: a tavaly júniusban elhunyt nagyszerű dzsesszmuzikus, Ray Charles életét feldolgozó *Ray*; *Martin Scorsese* megalapítója, *Az Aviator*, ami Howard Hughes életútját mutatja be, az *Én, a Pán Péter*, *Marc Foster* költői filmje a mese írójáról, James Matthew Barrieról, és a *Clint Eastwood* által rendezett *Millió dolláros bébi*, ami egy

nagyon szívizorító történet egy lány bokszoláról. Anyukám a film végére elhasználta az összes zsepi, ami itthon volt. Szerintem és a Filmakadémia tagjai szerint is a Millió dolláros bébi volt a legjobb. Viszont nagyon meglepő, hogy a legjobb rendezőnek járó díjat másodsor is *Clint Eastwood* nyerte meg, ellentétben a már ötször jelölt *Martin Scorsese*-vel (*Taxi-szófő*, *Dühöngő bika*, *Jézus utolsó megkísértése*, *New York bandái*). A legjobb színész *Jamie Foxx* lett Ray Charles megformálásáért, ami nem nagy meglepetés az idei Golden Globe-díja után, még akkor sem, ha olyan színészeket utasított maga mögé, mint *Johny Depp*, *Leonardo Di Caprio* és *Clint Eastwood*. Mi, magyarok kicsit bánatos szemmel nézhetünk az idei Oscarra, mert *Hilary Swank* örülhetett a legjobb női színésznek járó díjért már másodsor, és ezzel a *Szabó István* által rendezett *Csodálatos Júlia* főszereplőjének, *Anette Benning*nek az orra elöl csente el a szobrot.

„ÉN ÉS AZ OSCAR” FOLYTATÁS ➔ 14

À LA BÁRDOS ❧ XVIII/1–2. 2005. január–február

2 hónap van csak hátra! szinten! magyartanárunk könyvet írt!

Az idő előrehaladtával egyre közelebb kerülünk az érettségi napjához, ám ez szerintem a végzősök többségét egyáltalán nem nyugtatja meg. Az új, kétszintű érettségi merőben más, mint az előző években megszokott, ezért a felkészülés még nehezebb. Ehhez nyújt segítséget *SIPOS ETELKA* és *DOBRÓVA ZITA* tanárnő megjelenésük hiánypótló könyve, mely feladatsorokat tartalmaz a magyar nyelv és irodalomból emelt szinten érettségizők számára.

À LA BÁRDOS: – Mikor merült fel a gondolat, hogy megírják ezt a könyvet?

SIPOS ETELKA: – Augusztusban részt vettünk egy továbbképzésen, ahol a kétszintű érettségizetést tanultuk, és több kolléga jelezte, hogy nincsen segédanyag a témával kapcsolatban. Ezt követően döntöttem el, hogy megírjuk ezt a könyvet.

– Melyikük vetette fel az ötletet?

DOBRÓVA ZITA: – Sipos tanárnő.

– Segített más magyartanárral is?

D. Z.: – Nagy Tamás tanár úr adta ki a könyvet, rengeteget dolgozott rajta ő is. Kezdetben azt gondoltuk, hatalmas dolog kitalálni a kérdéseket, de rájöttünk, szinte annyi munkája volt neki a tördeléssel és a kiadáással, mint nekünk kettőnknek összesen a megírással.

– A feladatokat közösen alkották?

➔ **A cíمدalról** „TOLVAJOK ÉS RENDŐRÖK”

A tanulókat megdöbentette az eset, hiszen ók igazán tudják, hogy milyen nagy értékeket vesztenek. A szántektanárok napokig holdkőroson támolyogtak. *Mészáros László* tanár úr azt mondta, hogy a bűncelekmény a legrosszabbkor történt, hiszen ezek a ragyogó masinák a tanárokat és diákokat egyaránt fellekesítették. Ezt bizonyították szerinte a közelmúlt OKTV- és más versenyeredményei. A többi tanárt kevésbé sújtotta le a hír, hiszen a tanáriban, a könyvtárban és a módszertani kabinetekben *eddig sem álmohattak* hasonló technikai színvonárról.

Lassacskán megismertük a körülményeket. Kiderült, hogy *Drahos Róbert* tanár úr, a rendezgargza 9 óra után ment el az iskolából. Az alagsorban tartózkodott, de mivel a tanári terem a belső udvarra néz, nem láthatott és hallhatott semmit. Rajta kívül más számtékes már nem volt az iskolában a tett elkövetésekor. A tanári felügyelet sem észlelt semmi rendkívülit ez idő alatt. Néhány tanuló lement a cucáért vagy magánéletet élni, de inkább a másik oldalon, hiszen a számítástechnika termeknél kevesebb a diákok által használt szekrény. Nyilván hiba volt a mindenkori jelentős értékkel rendelkező infótermeket az alagsorban elhelyezni, de ezt a hibát még az iskola építésekor követték el. Akkor a többi tanterembe is nagy értékű – azóta teljesen elavult – járt láncú videotechnikát telepítettek, a tetőtérbe pedig a könyvtárat és a nyelvtanításra szánt, de elavult és már leselejtezett stúdiókat helyezték. 1987-ben senki nem gondolta, hogy a számítástechnika minden más oktatástechnológiai eszköznél fontosabb és értékesebb lesz a jövőben. Rácsot viszont tűzvédelmi okok miatt

A KÉT SZERZŐ EGY KISS ADÉL TANÁRNŐ ÁLTAL SZERVEZETT KAZINCZY-VERSENYEN ZSÚRIZIK

FÉNYKÉPEZTE: NAGY TAMÁS

S. E.: – Nem, felosztottuk egymás közt, megbesztük, hogy pl. egyikünké Katona, a másiké Madách.

D. Z.: – Nincs is benne Madách!

S. E.: – Tényleg, ő nem került bele.

D. Z.: – A kérdések megírásánál az is szerepet játszott, hogy akiről már készült más feladatlap, azt nem tettük bele.

S. E.: – Természetesen volt olyan, hogyha hiányzott egy-két feladat, besegítettünk egymásnak.

D. Z.: – Egyébként furcsa volt, mert pontosan megvan adva, hogy összesen negyven pont legyen a feladatlap, annak egy egészen nagy része kapcsolódjon

nem lehet felszerelni az alagsori ablakokra. *Pammer József* gondnok úr a két farsangi rendezvény miatt (a József Attila Általános Iskola is nálunk tartotta a buliját) sem pénteken, sem szombaton nem engedhette szabadon a területet őrző juhászkatyákát, vasárnap pedig családi programon vett részt. Az iskolaépületben *nincs* szelektív riasztórendszer, az egész kóceráját pedig addig nem lehetett felizzítani, amíg az aulában izzadtak igényesék. Az elkövetőknek nyilván kiváló belső informátora(i) volt(ak), hogy ismerték ezeket a körülményeket, továbbá azt, hogy pontosan hová kell behatolniuk.

Illúzióink nem lehetnek. Az oktatási intézményeket biztosító pénzügyi cég nyilván a kár töredékét fogja elismerni, ha egyáltalán fizet valamit iskoláknak. A magyar bűnüldözés hatékonyságát ismerve kész csoda lenne, ha az eszközök épségben és/vagy a tettesek előkerülnének. (Legfeljebb akkor, ha lebuktatásuk valakinek a magasabb érdeke lenne.) Csak abban bízhatunk tehát, hogy a közeljövőben valamilyen forrásból az elveszett eszközöket és hiányzó biztonsági berendezéseket pótolni tudjuk.

Mindenkinek emlékezetes marad, hogy azon a hétfőn, mire a *Tartort* kiürült az adatgyűjtést befejező rendőröktől, rövidesen rosszarcú ismeretlenek újabb tömege szállta meg az épületet. Munkanélküliek érkeztek a Munkügyi Központ által szervezett örzővédő tanfolyamra. 21. századi *cifra nyomorúságunk* ékes bizonytétel, hogy lassan sikerszakmává válik az örzésvédelem abban az országban, ahol nincs semmi nyersanyag, nem gyártanak semmit, és környezetünk-ből lassan ellopnak minden mozdíthatót.

VUJISICS TIHAMÉR

a megadott szövegrészlethez, sőt még nyelvtan feladat is legyen benne, és az elején megijedtünk, hogy mit lehet kérdezni negyven pontért? Aztán rájöttünk, mennyire kevés az a negyven pont...

– Milyen szempontok szerint választották ki a témaköröket?

S. E.: – Az érettségi követelményrendszer meghatározza, hogy az egyes szerzőkkel mennyire mélyrehatóan kell foglalkozni. Van hat szerző, akinek a teljes életművét ismerni kell, őket semmiképp sem szeretttük volna kihagyni, a többiből pedig válogattunk, nagyjából ízlés szerinti, és aszerint hogy melyik témához kapcsolódóan voltak már feladatötleteink.

– Mikor készült el a végleges változat?

S. E.: – Decemberben, a téli szünetben.

– A könyv 500 példányban jelent meg. Az iskolán kívül hol lehet megvásárolni?

S. E.: – Több könyvesboltban, például a Szemethiben, a dózsakertiben, az Alexandra könyvesboltokban, valamint megrendelhető postai úton is.

– Milyen érzésekkel néznek az új érettségi elé? Nem félnék?

D. Z.: – Én nem félek, úgy gondolom, elsőre nem adnak olyan szörnyen nehezet, az az egész csődjét jelentené.

– Mennyire segít a felkészülésben a gyűjtemény?

D. Z.: – A könyvet eléggé átfogónak tartom, a régi magyar irodalomtól napjaink irodalmáig minden van benne. A kérdések sem mindig csak az adott szerző kapcsán íródtak, rengeteg utalás van más írókra, művekre is. Úgy gondolom, ha valaki ezeket a feladatokat nagyjából nyolcvan százalékban vagy ennél jobban meg tudja oldani, nem érheti olyan váratlanul az érettségi sem. Persze nem úgy értem, hogy ezekre magolja be a választ, hanem így ellenőrizheti, vannak-e alapvető hiányosságok.

S. E.: – Annyit tudni, hogy az emelt szintű jobban hasonlít arra, mint amit eddig felvételnek megszoktunk. Fontosak a lexikális ismeretek. Középszinten ez kevésbé hangsúlyos, inkább a szövegértés a lényeges. Viszont a középszintű elemző dolgozat inkább hasonlít az eddigi érettségivel megszokotthoz. Az országos átlag azt mutatja, elég kevés diák választotta a magyart emelt szintű tárgynak, az itteni diákok ennél „jobbak” – vagy csak bátrabbak. Mindenesetre én kíváncsian várom, milyen lesz. – SzR –

Éljenek a pixellőerők!

Kedvesináló a virtuális tuninghoz

MOSTANSÁG egyre több fiatalnak jut birtokába vezetésre jogosító pixellőerő, és ennek megfelelően sokuk is ül autóra, hogy ide-oda furikázhasson vele. Eközben pedig mindenki uralkodik a vágy, hogy jobban nyomja a gázt, hogy ő lehessen az utcák királya. Sokan e vágy kielégíthetlensége miatt próbálják meg kicsit magasabb szintre emelni autójuk teljesítményét. Ám holmi teljesítménynövelés már nem elégíti ki a mai látványorientált társadalom eme köreinek igényeit.

A járműnek már nemcsak a motorját, futóművét kell felpiszkálni, hanem bizony a külsőre is adni kell. És itt is – ugyanúgy, mint a teljesítménynövelés sokszínűségénél – a határ a csillagos ég. Eme kijelentés igaz mind a csinosításban rejlő számtalan lehetőség-

re, mind pedig az ezekért kifizetett borsos összegre. A külső tupirozásában fontos szerepet játszanak a nagy, különleges felnik a rajtuk feszülő peres gumikkal, a különféle karosszériaelemek, mint például az első

Kiindulási alap: egy Chevrolet Corvette

spoiler vagy a sokak által kedvelt hátsó légtérelő szárny. De ide tartoznak a mostanában divatos kristálylámpák, krómozott kipufogóvezégek és természetesen a különleges festés is. És csak a legfontosabbakat említettem. Könnyen elképzelhető, hogy aki egy rendes, mindent magába foglaló, igényes, jó márkával fémjelzett külső tuningot szeretne autójára, milliós nagyságrendű összeget fog látni számlája legalján.

Ezt persze legtöbbször nem engedheti meg magának. Éppen ezért egy autót kedvelő és emellett a számítógépekhez is jól értő csoport kitalálta, hogy miért ne lehetne végrehajtani egy autón ugyanolyan korrekciót, mint amelyet a divatfotósok végrehajtanak a lefényképezett modelleken, hogy még tökéletesebbé tegyék a címlapfotókra kerülő nőneműket. Így született meg a virtuális tuning fogalma. Egy hétköznapi képszerkesztő program segítségével az adott képen változtatásokat lehet végrehajtani, aminek eredménye akár egy tuningolt autó is lehet. Sokan – így én is – azért kedvelték meg ezt a műfajt, mert egy kis tanulás és némi időbefektetés árán egy átlagos autóból vérbeli tuningjargányt lehet fabrikálni. A képszerkesztő programok olyan változtatásokat is lehetővé tesznek, amelyekkel a valóságban nem létező, fesztiváldíjas tanulmányautók is készíthetők. Egy ilyen ötletéről mellélünk most képeket.

Fantáziám végeredménye: egy Corvette Sportwagon

Summa summárum, aki szereti a vérpezsdítő autókat, de nincs lehetősége ezekre költeni, és saját izlésvilágát is megjeleníteni álmai autóján, kapcsolja be a számítógépet, és alkossa meg saját virtuálisan tuningolt járműparkját!

- EVO -

➔ 12 „ÉN ÉS AZ OSCAR”

Sebaj, Anette a Golden Globe díjjal vigasztalódhat. De aminek én a legjobban örülök, hogy a számomra oly kedves Morgan Freeman negyedik jelölése végre sikert hozott, mondanom sem kell, hogy a Milliós dolláros bébiért. És hogy semelyik sikerfilm ne maradjon szobor nélkül, kiosztottak még egy-egy díjat az *Egy makulátlan elme örök ragyogása* (legjobb forgatókönyv) és az *En, a Pán Péternek* (legjobb eredeti filmzene). A külföldi filmek közül a *Belső tengert* (rendező: Alejandro Amenábar) egy spanyol-olasz-francia drámát ítélték a legjobbnak, amelyben egy béna férfi 30 éven át harcol azért a jogáért, hogy meghalasson. Mindenkinek ajánlom. Természetesen a filmet.

A többi igényes díjátadóra általában senki nem figyel, az orígon nem frissül perccenként az állás, nem tűndököl másnap az újságok címlapján az eredmény, és a dvd- vagy vidokazetták alján sem tüntetik fel. Ha igen, maximum 4-es betűmérettel és a hátulján...

Mára az Oscar-gála egy nagy üzlet lett, amiből hasznot húznak a kiadók, a gálát élőben sugárzó tévécsatornák és a bulvársajtó.

- BA -

FOTÓK: NAGY TAMÁS

➔ 2 nem a szervezők hibája, hanem az egyre fokozódó érdektelenség. Lehet, hogy ez csak nekem tűnik így, de mintha évről évre egyre szelösebb lenne a diszkófényektől villódzó aula, egyre több szék és asztal árválkodik üresen a büfében. A szóban forgó rendezvényen pedig este nyolc óra, vagyis a kicsik „takarodója” után szinte alig lötyögött húsz-harminc ember a parketten. Sokan „alibinek” tekintik a sulibulit: apuci-anyuci azt hiszi, hogy a csemete öttől tizig a büfében kólázgat vagy az aulában ropja, miközben a valóságban hatkor lép valami „dögösebb” helyre, hazaérkezve pedig szótlanúsággal leplezi, hogy más is volt abban a bizonyos kólában... Még többen ezt a gesztust is kihagyják, és egyenesen a Vad and Co. felé veszik az irányt – valószínűleg ez az oka annak,

hogy bizonyos jól elkülöníthető iskolai makroközösségek egyetlen tagjukkal sem képviseltették magukat a számukra tán túl nyugis farsangon.

VARGA MÁTÉ JÁNOS

A countryzenész énektanár

Az iskolánkban ének-zenét tanító Kocsis Melinda tanár az Oklahoma countryzenekar hegedűse és vokálénekes. Már tíz éve zenél az együttesben, melynek népszerűsége egyre nő, s éppen egy lemezfelvétel előtt áll.

À LA BÁRDOS: – Mikor kezdett zenével foglalkozni?

– Hatéves koromban történt, amikor egy Kodály-beli énektanár eljött az óvodába, ahová jártam, ő figyelt fel rám, de a nagymamám és édesanyám is zenével foglalkozott, úgyhogy nem volt idegen számomra ez a világ. Eredetileg orvosi pályára készültem, de a korábbi kötődések miatt végül a zeneművészetet választottam.

– Alapító tagja volt ennek a zenekarnak?

– Nem, én a megalakulás után nem sokkal, '94-ben kerültem az együttesbe, egy régi kapcsolatomon keresztül. Hatan vagyunk, játsunk gitáron, zongorán, dobon és hegedűn.

– Milyen gyakran koncerteznek?

– Nyáron szinte minden héten, szerente az egész országban. Tavaly jártunk Kazinczbarcán, Gárdonyban, Tiszafüreden és Szlovákiában is. Most lehetőségünk van arra, hogy Németországba mehessünk. Valószínűleg rendszeresen fogunk fellépni a tatabányai Royalban.

– A közönség hogyan fogadja a countryzenét?

– A mi zenénk inkább kicsit poposabb country, a '90-es évek eleji Amerika világából. Szinte mindegyik dalunk vidám hangvételű, de amiket mostanában írunk, már komolyabb mondanivalóval rendelkeznek.

– Már volt lemezfelvételük is. Mi-

lyen érzés volt stúdióban dolgozni?

– 2001-ben voltunk először a tarjáni stúdióban, akkor öt dalt vettünk fel. Sok ismerősünktől kaptunk ezzel kapcsolatban tanácsokat, információkat. Nekem könnyebb volt, mert a fellépéseken nem lehet egyszerre hegedülni és énekelni, felvétel azonban ezt megoldhattuk úgy, hogy felénekeltem három szót, és azt összeraktuk. Már tervezük, hogy ebben az évben ismét stúdióba vonulunk, és felvesszünk egy egész albumot, mostanra összegyűlt egy lemezre való dal.

– Milyen gyakran próbálnak?

– Általában hetente kétszer. Egy dal megírása körülbelül három-négy alkalomra tehető. Az énekesünk írja a dalszövegeket és a zenét is. Már készül a honlapunk is.

– Hogy érzi magát a zenekarban?

– Nagyon fontos számomra, mert a tagok egyben a legjobb barátaim is. Az énekes-gitáros a férjem, és van másik pár is a csapatban. Rengeteg időt töltünk együtt, szórakozni is együtt járunk.

MIKULA ILDIKÓ

Hetesi-Wieden Iván

A NEM VALENTIN NAP

Szívek, szívek, Hívek, hívtok, Minden piros Ócska poros, Jaj, de szép ez Szívet képez. Sok halandó Szeretetünk De mulandó. Virághegyek Inkább megyek, Milyet vegyek? Sárga rózsát? Sánta músdaink" jó pár élménnyel lesznek szegényebbek.

Valentin nap

Neves névnap. Szíves nép nap. Túl sok ebből az az egy nap, a szeretet fűbe harap. Szíves műsor Minden felé Szívet tartunk Magunk elé Megvéd majd e trendy feeling. Hiába a Nagy Óceán Itt vagy végre Amerikám...

À La Bárdos A Bárdos László Gimnázium élménymagazinja. Megjelenik kéthavonta. XVIII. évf., 1-2. szám, 2005. január-február. Szerkesztők: PAPP MÁRTON, VARGA MÁTÉ JÁNOS. Munkatársak: KASZJÁN ÁBEL, FRANKÓ KÁLMÁN, MIKULA ILDIKÓ, SZABÓ RENÁTA. Főmunkatárs: RÓKA IMRÉNÉ, SIPOS ETELKA. Fotóriporter: CSIZSEK ÁDÁM. Laparculat: MEZEI TAMÁS. Felelős szerkesztő: NAGY TAMÁS. Felelős kiadó: SÁNDOR JÁNOS igazgató. A lap címe: Bárdos László Gimnázium. 2800 Tatabánya, Gál István-ltp. 701. Tel: 34/311-749, e-mai: zekany@cchello.hu